

Kungsbacka

Hållbarhetsbokslut 2023

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

Innehåll

Del 1. Bakgrund och sammanfattning	4
Varför ett Hållbarhetsbokslut?	4
Så här läser du Hållbarhetsbokslutet?	5
Samlad bedömning	6
Del 2. Fördjupad analys per globalt mål	10
Globalt mål 1: Ingen Fattigdom	10
Globalt mål 2: Ingen hunger	13
Globalt mål 3: Hälsa och välbefinnande	14
Globalt mål 4: God utbildning för alla	18
Globalt mål 5: Jämställdhet	21
Globalt mål 6: Rent vatten och sanitet	23
Globalt mål 7: Hållbar energi för alla	25
Globalt mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	28
Globalt mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	31
Globalt mål 10: Minskad ojämlikhet	34
Globalt mål 11: Hållbara städer och samhällen	38
Globalt mål 12: Hållbar konsumtion och produktion	41
Globalt mål 13: Bekämpa klimatförändringen	43
Globalt mål 14: Hav och marina resurser	45
Globalt mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald	47
Globalt mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen	50
Globalt mål 17: Genomförande och globalt partnerskap	53

Del 1. Bakgrund och sammanfattning

Varför ett Hållbarhetsbokslut?

Hållbarhetsbokslutet är en viktig del i arbetet med att följa upp och analysera kommunens arbete med hållbarhet utifrån de globala målen i Agenda 2030.

De globala målen är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit och innehåller 17 mål för en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar utveckling. Målen kan tillämpas på global, nationell och lokal nivå och erbjuder ett samlat språk kring hållbarhet för alla aktörer.

Sverige pekade tidigt ut kommuner och regioner som viktiga aktörer för att förverkliga målen i Agenda 2030. Sverige har en decentraliserad samhällsmodell som gör att kommuner ansvarar för stora delar av samhällsservicen som skola, omsorg och samhällsplanering. Det är dessutom på den lokala nivån som de flesta kontakterna mellan det offentliga och medborgare, näringslivet och civilsamhället finns.

I Kungsbacka valde kommunfullmäktige redan 2016 att ta stafettpippen när de tog beslut om Vision 2030. Visionen pekar tydligt mot ett hållbart Kungsbacka, såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt. Hållbarhet genomsyrar även kommunfullmäktiges prioriterade mål, inte minst målet En hållbar utveckling och en hälsosam miljö.

Sedan dess har arbetet med hållbarhet utvecklats, såväl globalt, nationellt i Sverige och lokalt i Kungsbacka. Idag är det en självklarhet för företag och organisationer att arbeta aktivt med hållbarhet. Det är kommunens uppgift att tillsammans med invånare och företag jobba för ett hållbart samhälle. Hållbarhet har även blivit en allt viktigare faktor när människor väljer arbetsgivare och när företag söker samarbetspartners. Kommunens hållbarhetsbokslut redovisar och granskar kommunens arbete utifrån de globala målen.

Syftet är:

- Att visa kommunens förflyttningar mot ett mer hållbart samhälle.
- Att analysera kommunens nuläge i förhållande till de globala målen.
- Att identifiera kommunens styrkor och utmaningar i arbetet.

Så här läser du Hållbarhetsbokslutet

Hållbarhetsbokslutet utgår från de sju globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Vi inleder bokslutet med en samlad bedömning där vi sammanfattar kommunens viktigaste förflyttningar och utmaningar. För en mer djupgående analys per globalt mål kan du sedan läsa mer i del 2 av bokslutet. På dessa sidor har vi bland annat utgått från de indikatorer för Agenda 2030 som är speciellt framtagna i Kolada. Det är en databas för kommunal analys och jämförelser. I Kolada används färgsättningen rött, gult och grönt för att illustrera hur kommunen ligger till jämfört med andra kommuner, se figur 1.

Mål 5 Jämställdhet

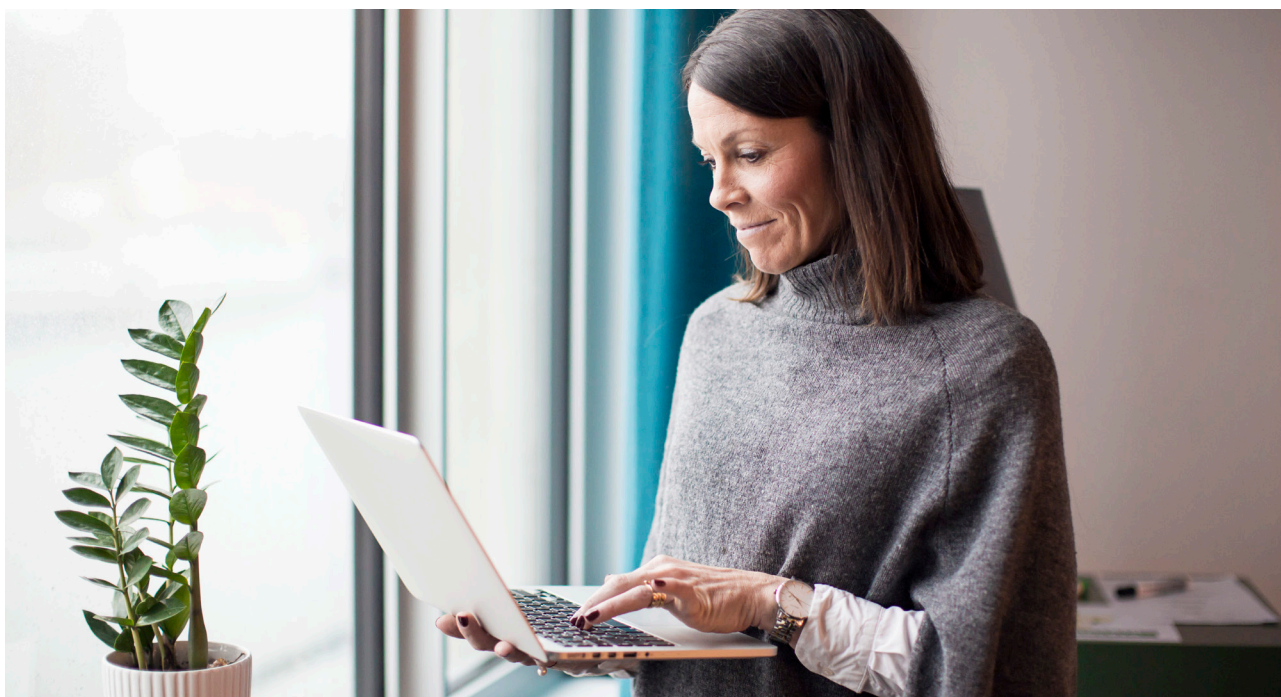
Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Nyckeltal		2020	2021	2022	2023
> Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)		66	69	71	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)		30.8	30.9	31.6	31.9
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)		35.8	38.0	37.4	36.7

Figur 1 Exempel på vy i Kolada

Grönt betyder att vi ligger bland de 25 procent av kommunerna med bäst resultat. Rött betyder att vi ligger bland de 25 procent av kommunerna med sämst resultat. Gult innebär att vi hör till de 50 procent med resultat i mitten. Det händer också att vissa fält är tomma i Kolada. Det innebär att det saknas uppgifter för ett visst år, till exempel för vissa mätningar som inte genomförs varje år.

Färgsättningen säger med andra ord ingenting om värdet är godkänt eller underkänt utan säger enbart något om läget jämfört med andra kommuner. Det betyder att kommunen kan ha ett ganska gott resultat på ett visst område, men om alla har goda resultat kommer ändå de som ligger sämst till att få röd färg. På samma sätt behöver inte ett grönt resultat betyda att vi inte behöver göra något utvecklingsarbete. I Hållbarhetsbokslutet utgår vi därför förutom Kolada:s nyckeltal från omvärldsbevakning, rapporter, nämnders rapporterade aktiviteter och övrig statistik.

Hållbarhetsredovisning

Nedan ser du en snabb översikt över hur kommunen ligger till för varje mål i Agenda 2030. En djupare analys för varje mål kan du läsa i del 2 av rapporten. Under 2023 har många bra insatser gjorts som för oss närmare målen i Agenda 2030. Som alla kommuner har vi dock utmaningar kvar.

För de mål där vi har identifierat utmaningar har vi placerat ett utropstecken vid målet. Utropstecknet innebär att det inom målet finns trender som vi behöver vara uppmärksamma på, eller områden där Kungsbacka sticker ut negativt jämfört med andra jämförbara kommuner. Det kan också handla om områden där vi behöver göra mer för att kunna nå en hållbar utveckling. Lösningen på flera av våra utmaningar ligger i ett förändrat arbetssätt med helhetssyn, långsiktighet och samverkan i fokus.

VAD GÖR VI BRA? Vi har minskat långvarigt försörjningsstöd och erbjuder utåtriktad information och tillgänglig ekonomisk rådgivning.

UTMANINGAR? Konjunktur och inflation påverkar hushållens ekonomi och fler söker sig till kommunens ekonomiska rådgivning.

VAD GÖR VI BRA? Tydliga krav i upphandling av livsmedel och bra uppföljning av kraven. Vi har friskvårds- och aktivitetsgrupper för barn mellan 5 och 18 år med övervikt, fetma eller psykisk ohälsa.

UTMANINGAR? Att fortsätta stötta en hållbar lokal livsmedelsproduktion och minska miljöbelastningen när livsmedelskostnader ökar. Vi ser också problem med felnäring samt med övervikt och fetma hos barn och unga på nationell nivå som kan komma att ses lokalt.

VAD GÖR VI BRA? Vi fasar ut farliga kemikalier och arbetar drogforebyggande i samverkan med krögare. Vi stimulerar barns ökade rörelse och förebygger utsatthet på nätet. Vi ligger i framkant med vårt suicidpreventiva arbete och stärker samverkan runt tidiga insatser för barn och unga.

UTMANINGAR? Den psykiska ohälsan är ett stort samhällsproblem, framförallt hos barn och unga. Vi ser även hälsoskillnader mellan könen och mellan olika orter och inkomstgrupper. Den digitala utsattheten är en relativt ny utmaning där vi fortfarande saknar mycket kunskap.

! Ungas psykiska hälsa, skillnader i hälsa mellan grupper.

VAD GÖR VI BRA? Vi har mindre barngrupper i förskolan och satsningar på värderingar och demokrati. Föräldralots som projekt för bättre integrering och skolstart för nyanlända barn. Vi gör flera insatser för att öka ungdomars inflytande.

UTMANINGAR? Vi har för många elever med hög frånvaro. Vi har goda resultat i grundskolan och gymnasiet, dock skulle de kunna vara än bättre utifrån kommunens goda förutsättningar.

VAD GÖR VI BRA? En handlingsplan mot våld i nära relation hjälper oss att bli bättre på att upptäcka och motverka våld i nära relation. Heltid som norm där vi ser att antalet heltidsanställda ökar.

UTMANINGAR? Våld i nära relation är ett betydande samhällsproblem. Vidare ser vi att Kungsbacka sticker ut inom flera jämställdhetsaspekter. Det handlar om att lönegapet i befolkningen är relativt stort mellan könen och att kvinnor tar ut mycket mer vård av barn (VAB). Gällande förtroendevalda med ordförandeposter i kommunen är kvinnor underrepresenterade.

! Relativt stort inkomstgap mellan könen. Kvinnor underrepresenterade bland förtroendevalda med ordförandeposter.

VAD GÖR VI BRA? Vi har god dricksvattenkvalitet och bra rening av avloppsvatten. Vi arbetar med olika åtgärder för att långsiktigt säkerställa vattentillgången. Vi bygger ut och förbättrar våra reningsverk.

UTMANINGAR? Åtgärder för god ekologisk status i sjöar, vattendrag och kustvatten bygger huvudsakligen på frivilliga åtaganden vilket hittills inte gett tillräckligt stor effekt. Åtgärder för att minska in- och utläckage i ledningsnät innebär stora kostnader. Kommunen har inte rådighet över dricksvattenuttaget.

VAD GÖR VI BRA? Energianvändningen i kommunen minskar. Det sker en ökning av solcellsutbyggnaden och andelen fossilfria bilar i kommunorganisationen blir allt fler.

UTMANINGAR? Samhället står inför ett ökat elbehov och ett tydligare behov av stabil energiförsörjning. Inom kommunorganisationens energieffektiviseringsarbete har de enklaste åtgärderna genomförts och därför behöver vi hitta nya metoder för att komma ännu längre. Vi behöver samordna laddinfrastrukturen bättre med behovet av kommunala

VAD GÖR VI BRA? Kommunen har en god ekonomi, ett attraktivt läge och en fortsatt låg arbetslöshet. Vi har en robust branschbredd inom näringslivet, skapar mötesplatser för näringslivet och ställer arbetsrättsliga krav vid upphandling.

UTMANINGAR? Som många andra kommuner har vi en ökande andel äldre och en begränsad andel av befolkningen som är i arbetsför ålder, vilket innebär att färre behöver försörja fler. Det leder bland annat till utmaningar inom kompetensförsörjning.

! Kompetensförsörjning inom välfärden, långsiktig budgetering

VAD GÖR VI BRA? Tillgången till bredband ökar stadigt, vi arbetar med projektet Lätt & rätt för att förbättra näringslivsklimatet och vi räknas bland de bästa kommuner gällande kommunal teknik.

UTMANINGAR? Vi bedömer att företagare är nöjdare med vår service men det finns fortfarande arbete att göra. I transportinfrastruktur är vi beroende av regionala och statliga parter för vår utveckling. Det är även en utmaning med vår framtida kapacitet för vatten, avlopp och energi.

! Vi är beroende av regionala och statliga parter för vår transportinfrastruktur, som är avgörande för kommunens utveckling.

VAD GÖR VI BRA? Vi är en kommun med goda socioekonomiska förutsättningar. Vi har genomfört utbildningar inom icke-diskriminerande bemötande och HBTQI+ för kommunens medarbetare. Vi har en e-tjänst där tjänstepersoner inom kommunen kan prova barnets bästa inför beslut. Vi utvecklar arbetet med brukardelaktighet och arbetar med ökad delaktighet inom socialtjänsten.

UTMANINGAR? Trots goda förutsättningar finns skillnader i individers hälsa och inkomst som bland annat är kopplat till boendeort. Undersökningar från Folkhälsomyndigheten visar att tilliten till andra människor minskar i kommunen och de senaste årens utmaningar med pandemi, kris och lågkonjunktur riskerar att skapa tydligare klyftor i samhället. Vi har också en åldrande befolkning där det är viktigt att tillgodose äldres behov och delaktighet i samhället.

! Lågkonjunkturen riskerar att förstärka klyftor i samhället.

VAD GÖR VI BRA? Vi ligger bra i fas med vårt arbete med att åtgärda förorenad mark. Det finns antagna detaljplaner som gör att vi kan bygga där det passar bäst för kommunen som helhet. Vårt cykelnät fortsätter att växa. Vi gör sociala konsekvensanalyser i vår samhällsplanering.

UTMANINGAR? Hållbart resande är en komplex fråga som kräver både fysiska åtgärder, samverkan med andra aktörer och förändrat beteende. Vi har begränsad möjlighet att bestämma över mark som är eller kan bli viktig för att kunna säkerställa hållbart byggande och god tillgång till grönområden.

VAD GÖR VI BRA? Vi har en välfungerande avfallshantering och matsvinnet i kommunen minskar sett till en längre tidsperiod. Vi blir allt bättre på att ställa krav på miljö, kemikalier, klimat och arbetsrättsliga villkor vid upphandlingar. Livslängden på datorer ökar.

UTMANINGAR? Fungerande cirkulära flöden för produktion och konsumtion kräver strukturer som tar tid och är svåra att få på plats. Vi ser fortsatt stora avfallsmängder från både privatpersoner och från kommunens verksamheter, inte minst från engångsprodukter.

VAD GÖR VI BRA? Vi minskar successivt utsläppen av koldioxid i flera olika delar av vår verksamhet, från inköp till transporter. Tillsammans med företag i kommunen fasar vi ut köldmedier som står för stora utsläpp.

UTMANINGAR? I kommunen som geografiskt område är transport det område där det finns störst potential att minska utsläppen av koldioxid och att påverka detta är ett stort och komplext arbete med många involverade aktörer. En annan stor utsläppspost är från konsumtion, även det en komplex fråga som kommunen inte råder över.

! Hög nivå av konsumtionsbaserade utsläpp jämfört med Sveriges övriga kommuner. Oroväckande global utveckling när det gäller utsläpp av växthusgaser.

VAD GÖR VI BRA? Vår tillsynsverksamhet leder till konkreta åtgärder för minskad näringsbelastning i vattendragen. Vårt deltagande i projektet LEVA-Halland är en viktig kanal för samverkan med lantbrukare kring våtmarksanläggning. Vi uppgraderar våra pumpstationer och sätter ut granulutfällor som minskar utsläppen av mikroplast från konstgräsplaner.

UTMANINGAR? Då kommunen har begränsade möjligheter att påverka de stora utsläppen behöver vi samarbeta för att finna bra lösningar. Samtidigt är det avgörande för oss att vi har god vattenkvalitet och fungerande havsekosystem.

Negativ trend för djurlivet på Kungsbackafjordens botten. Utfiskade fiskbestånd drabbar hela ekosystemet. Dålig vattenkvalitet vid kommunens badplatser.

VAD GÖR VI BRA? Medvetenheten om biologisk mångfald ökar i kommunorganisationen och vi blir bättre på att utforma och sköta utemiljöer för att främja växt- och djurlivet.

UTMANINGAR? Det största hotet mot den biologiska mångfalden är förlorade och försämrade livsmiljöer.

Överlag en låg nivå av biologisk mångfald i kommunen. Stora problem med invasiva arter. Kritiskt tillstånd för kommunens ansvarsart havsnejonöga.

VAD GÖR VI BRA? Vi har startat mötesplatsen Kungsbacka Live och arbetar medskapande i många verksamheter. Vi genomför trygghetsskapande åtgärder, har en krigsorganisation och ingår i nätverket Företag mot Brott. Vi har satsat stort på politikerutbildning vid starten av den nya mandatperioden.

UTMANINGAR? Den upplevda tryggheten minskar, anmälda brott där unga är gärningsman ökar och antalet orosanmälningar som rör barn har ökat. Omvärldstrender visar att demokratin hotas globalt och valdeltagandet minskade också något i Kungsbacka i valet 2022. I vår omvärld ser vi även desinformation och en ökande polarisering i samhället.

Minskad tillit, omvärldstrend med ökande polarisering, ökande klyftor och hot mot demokratin.

VAD GÖR VI BRA? Vi kompetensutvecklar oss inom Agenda 2030 och tillgängliggör öppna data. Vi utvecklar partnerskap och medskapande och odlar en kultur med fokus på experimenterande och innovation.

UTMANINGAR? Det holistiska synsättet - där vi ser att alla mål i Agenda 2030 hänger ihop och att hållbarhet bör vara integrerat i allt arbete - är fortsatt en utmaning. När vi utforskar nya sätt att arbeta är det också en utmaning att återkoppla till verksamheten samt att samordna olika expeditioner för att undvika dubbelarbete.

Del 2. Fördjupad analys per globalt mål

Globalt mål: Ingen Fattigdom

Aktuella delmål

- 1.4 Lika rätt till egendom, grundläggande tjänster, teknologi och ekonomiska resurser.
- 1.5 Bygg motståndskraft mot ekonomiska, sociala och miljökatastrofer.

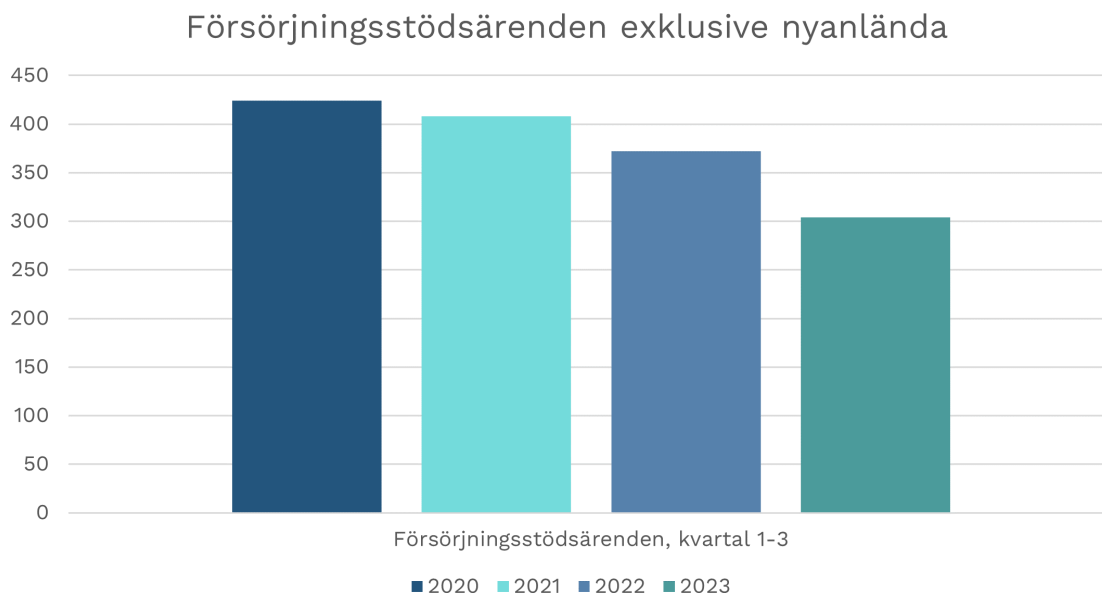

Utveckling och nuläge

Den generella bilden är att arbetsmarknaden är förhållandevis god i Kungsbacka, trots nuvarande lågkonjunktur. Statistik från Arbetsförmedlingen visar att antalet inskrivna arbetslösa i Kungsbacka kommun ökat från 1 071 individer oktober 2022 till 1 145 i oktober 2023. Antalet inskrivna arbetslösa ungdomar 18–24 år har dock minskat mellan oktober 2022 och oktober 2023.

Antalet försörjningsstödsärenden, exklusive nyanlända, fortsätter att ligga lågt under de tre första kvartalen 2023. Under tredje kvartalet minskade antalet ärenden ytterligare.

Diagram 1. Försörjningsstödsärenden exklusive nyanlända

Andel barn i befolkningen som tillhör familjer med ekonomiskt bistånd har ökat från 2,0 procent till 2,7 procent de senaste fyra åren. Det är den högsta andelen bland socioekonomiskt jämförbara kommuner, det vill säga kommuner som liknar Kungsbacka gällande ohälsotal, utrikes födda, utbildningsnivå, förvärvsarbete och medianinkomst samt andel unga respektive äldre i befolkningen (exempelvis Härryda, Lerum och Vallentuna). Vi ligger dock bättre till jämfört med snittet för riket, som är 4,7 procent.

Inflationen och de ökade priserna i samhället innebär att fler har svårt att få pengarna att räcka till. Kronofogden har fler ärenden registrerade än på många år. Skuldbeloppet hos kronofogden ökar snabbt och under 2023 var beloppet större än någonsin. Kungsbacka är fortsatt bland de kommuner med lägst andel skuldsatta (Kronofogden, pressmeddelande januari 2024). Samtidigt ser vi att kommunens ekonomiska rådgivning har haft en ökning av antal ärenden, från 246 nya ärenden år 2021 till 303 nya ärenden år 2023. Kommunens ekonomiska rådgivning ser också att färre invånare har möjlighet att ansöka om skuldsanering eftersom många har svårt att få sin ekonomi i balans. Verksamhetens bedömning är att efterfrågan på ekonomisk rådgivning och hjälp med skuldhantering kommer att fortsätta stiga. I ett förebyggande syfte har vi genomfört en rad olika kommunikations- och informationsinsatser om kommunens ekonomiska rådgivning. Studier visar att det finns ett tydligt samband mellan skuldsatthet och psykisk ohälsa (källa: Konsumentverket 2014, Överskuldsättning och ohälsa), vilket innebär att antalet individer med psykisk ohälsa i denna grupp riskerar att öka. Barn som lever i ekonomiskt utsatta hushåll får oftare problem med skolgång och utanförskap (källa: Länsstyrelserna i Skåne och Västerbotten 2015, Ekonomisk utsatthet och dess konsekvenser för barn).

Även kommunens konsumentrådgivning ser en ökning av antal ärenden. Vi hade nästan 100 fler ärenden 2023 än året innan. De största kategorierna som invånarna söker hjälp för är köp kopplade till fordon och bostäder. Vi ser att det ekonomiska läget påverkar konsumenterna som söker rådgivning för att kunna hushålla mer med sina pengar.

Förflyttningar och milstolpar under året

Inga förflyttningar och milstolpar rapporterade.

Analys

Inflation och konjunktur påverkar hushållens ekonomi vilket bland annat kan ses i det ökande antalet ärenden hos kommunens ekonomiska och konsumentrådgivning. I Kungsbacka kommun är det dock fortsatt en relativt liten andel av befolkningen som har låg ekonomisk standard. Låg ekonomisk standard innebär den andel hushåll som har en inkomst som är lägre än 60 procent av medianvärdet i befolkningen. Däremot är andelen med låg ekonomisk standard högre i vissa områden och det finns skillnader i inkomst mellan områden generellt. Enligt SKR:s prognoser förväntas räntorna och inflationen gå ner något under 2024 med en ljusning först år 2025. Det förväntas ta flera år innan hushållen återhämtat de senaste årens förväntade köpkraft. Dessa trender påverkar framförallt grupper med låg inkomst och små marginaler. Det är särskilt viktigt att ta hänsyn till barnrättsperspektivet i denna utveckling. Andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd har ökat något i Kungsbacka ökat sedan 2019 och vi behöver bevaka det för att fånga upp en eventuell negativ trend.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Invånare, 0–19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	6	6	6	6		
Invånare, 20–64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	5	5	5	5	5	
Invånare, 65+ år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	8	8	7	9		

Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn,
antal barn/100 000 inv

Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd,
andel (%) av befolkningen

0,0	2,4	0,0	1,2	5,8
0,49	0,49	0,54	0,48	0,44

Globalt mål: Ingen hunger

Aktuella delmål

- 2.2 Utrota alla former av felnäring.
- 2.4 Hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder.
- 2.5 Bevara den genetiska mångfalden i livsmedelsproduktionen.

Uveckling och nuläge

Andelen barn och unga som har skrivits in i kommunens friskvårds- och aktivitetsgrupper på grund av obesitas har minskat. Samtidigt har andelen barn som söker eller ingår i grupperna på grund av psykisk ohälsa ökat. Under 2021 fick vi in 25 förfrågningar om att skriva in barn med obesitas samtidigt som antalet barn med psykisk ohälsa var 62. Under 2023 hade 15 barn obesitas och 72 psykisk ohälsa. Graden av psykisk ohälsa har även blivit allvarligare.

Undersökningen Så mår vi i Halland 2022 visar att andelen män och kvinnor med övervikt i Kungsbacka kommun ligger i linje med riket i snitt. I Kungsbacka kommun har 39 procent av männen och 30 procent av kvinnorna i en övervikt.

Andelen miljömärkta livsmedel kommunen köper in uppgår till 34 procent mätt i kronor och 43 procent mätt i kilo. Kungsbackas mål är 35 procent mätt i kronor.

Arealen åkermark minskar i kommunen och var 2023 för första gången under 10 000 hektar (1985 uppgick arealen till ca 13 000 hektar). För betesmark är trenden stabilare och har de senaste tio åren legat kring 1 750 hektar.

Förflyttningar och milstolpar under året

Nytt avtal om svenskt kött

Kungsbacka kommun har länge arbetat för hållbara inköp av livsmedel, att trygga livsmedelsförsörjningen och att främja ett hållbart jordbruk. Kommunen arbetar med att ställa lika höga krav som gäller för Sveriges produktion när vi köper in livsmedel. Under året har vi bland annat tecknat ett nytt avtal för området färskt kött, vilket har lett till att vi serverar närmare 100 % svenskt kött i våra verksamheter. En tydlig uppföljning av miljö- och djurskyddskrav sker kontinuerligt.

Analys

I vår del av världen är hunger inget utbrett problem, problemet är snarare felnäring. Därför har man nationellt valt att lägga till indikatorer på övervikt och fetma i befolkningen i mål 2. Övervikt och obesitas ökar risken för flera allvarliga sjukdomar så som hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes typ 2, och flera cancerformer.

Men det finns även risk för psykisk ohälsa och social stigmatisering tillsammans med dess konsekvenser. Utvecklingen av obesitas har komplexa orsaker där ärftlighet, psykisk hälsa, levnadsvanor och livsmiljö spelar in. Därtill påverkar socioekonomiska faktorer och tillgång till energirika livsmedel. Tidiga insatser bland barn och unga är extra viktigt då studier visat att övervikt och fetma hos barn ofta blir bestående. 80 procent av barnen med övervikt och fetma behåller sin övervikt i vuxen ålder.

Livsmedelsproduktion har stor påverkan på många av de globala målen och på de nationella miljömålen. Kommunens ambitionsnivå är bland annat att köpa in livsmedel som klarar minst de miljö- och djurskyddskrav som gäller för vår nationella produktion. Vi har en mycket hög andel svenska animaliska livsmedel. Samtidigt har livsmedelspriserna fortsatt att öka från redan höga nivåer under 2023.

En robust inhemsk livsmedelsproduktion minskar vår sårbarhet vilket innebär svåra intresseavvägningar i samhällsplaneringen eftersom åkermark också är intressant för energiproduktion, skogsplantering och stadsutveckling. Genom att fortsätta ställa höga krav även när livsmedelskostnader ökar stödjer vi en inhemsk jordbruksnäring. Arbetet fortsätter med att förändra våra menyer och inköp för att undvika produkter med högt pris och stor miljöpåverkan.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Invånare med övervikt eller fetma, andel (%)	44,4		44,1	44,3	46,9	
BMI lägre än 22 i särskilt boende, andel (%)	31,7	33,5	34,4	33,8	37,1	

Globalt mål: Hälsa och välbefinnande

Aktuella delmål

3.4 Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa.

3.5 Förebygg och behandla drogmissbruk.

3.8 Tillgängliggöra sjukvård för alla.

3.9 Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar.

Utveckling och nuläge

Sedan 2020 har antalet sökande barn och unga till friskvårds- och aktivitetsgrupperna ökat med ungefär 57 procent. I dagsläget är cirka 235 barn inskrivna. Under 2023 har vi utökat personalen och det har gjort att vi kunnat starta upp fler samarbeten med föreningar och andra aktörer. Det har också gjort att vi kunnat möta fler barn utifrån deras enskilda behov.

Tidigt under året konstaterades att kommunen saknade ett arbete kring att förebygga utsatthet på nätet. Samtidigt visar statistiken att utsattheten ökar och för med sig negativa effekter på barn och ungas psykiska hälsa. Vi har därför arbetat särskilt med denna fråga och identifierat kunskapsluckor hos både vuxna som möter barn i sin profession och hos vårdnadshavare. Därför har vi för andra året i rad kunnat erbjuda alla kommunens nioåringar en bok ur den brottförebyggande bokserien "Nollan och nätet". Böckerna utbildar på ett pedagogiskt sätt barn och vårdnadshavare kring risker med nätet och lyfter ämnen som kränkande fotografering, samtycke, olaga hot, förtal och sexuella övergrepp som *grooming* (d.v.s. när en vuxen tar kontakt med ett barn i sexuellt syfte).

Arbetet med kemikaliesmart skola och fritidshem har fortsatt. Det har vi gjort genom att gallra bort material med farligt innehåll på skolorna och vi har arbetat med information om hur vi köper in kemikaliesmart i fortsättningen. Antalet kemiska produkter med utfasningsämnen gick upp under årets första del, inte för att vi köpte in fler utan till följd av en bättre inventering. Tack vare ett fokuserat arbete togs många av dessa produkter bort, och totalt sett landade vi på två fler produkter än vad som var registrerat 2022. Kungsbacka blev under året utsedd till bästa Kemikaliekommun av leverantören till vårt kemikaliehanteringssystem.

Länsstyrelsen i Hallands miljömålsuppföljning bedömer att utvecklingen för de nationella miljömålen Frisk luft respektive Giftfri miljö är oförändrad i länet. Uppföljningen konstaterar att människor i Halland exponeras för betydligt högre halter av partiklar än landets befolkning som helhet. Det beror på läget vid kusten där påverkan av långväga transporterade partiklar är om störst, samt en relativt hög grad av bilåkande jämfört med riket i stort.

Förflyttningar och milstolpar under året

Förebyggande arbete riskbruk och skadligt bruk

Som ett steg i arbetet med att förebygga riskbruk, skadligt bruk och skapa trygga miljöer har vi för första gången genomfört swipekontroller tillsammans med polisen. Kontrollerna som undersöker förekomsten av kokain har skett på kommunens krogar och restauranger. Det fanns spår av kokain på flera av stadens krogar, totalt på tio av femton besökta krogar i juni. Som en del i arbetet med resultatet har vi arrangerat utbildningar av narkotika för personal som arbetar på krogarna. Vi har även påbörjat ett arbete med tobak- och nikotinhandlare. Vi har genomfört informationsträffar om nya produkter och lagar för att öka förståelsen och vikten av lagstiftningen, skydda barn och unga samt förebygga beroende.

Suicidförebyggande åtgärder på byggnader

I kommunens handlingsplan för suicidprevention har vi vidareutvecklat tekniska krav och anvisningar för utemiljö för att belysa detta problem. Parkeringshuset Linden är identifierad som en fastighet där vi kan behöva göra åtgärder för att förebygga incidenter och nu pågår ett arbete kopplat till det översta våningsplanet.

Förebyggande arbete kring utsatthet på nätet

För att möta bristen kunskap om utsatthet på nätet startade kommunen initiativet #Tryggdigitaluppväxt med syfte att barn och unga i kommunen ska kunna ta del av digitaliseringen på ett säkrare och tryggare sätt. Målet är att öka förståelsen bland vuxna för ungas liv på digitala medier, underlätta för samtal om detta samt hjälpa unga att identifiera risker på nätet.

Figur 1. Kampanjmaterial från arbete med #Tryggdigitaluppväxt

Centralisering av Tidiga samordnade aktiviteter

Arbetet med "Tidiga samordnade aktiviteter" har under året gått från sex olika team till ett större kommunövergripande team. Arbetet med tidiga samordnade aktiviteter sker i samverkan med region Halland och finns nu tillgängligt för alla medarbetare och därmed också alla barn i kommunen. Göteborgsregionen ska följa arbetet under två år i följeforskning för att hjälpa oss att mäta effekterna. Vi har genomfört en digital utbildning i samtycke och sekretess eftersom vi identifierat ett stort kunskapsglapp i de frågorna. För att fler ska kunna agera har vi påbörjat kunskapshöjande insatser i för- och grundskola kring tidiga tecken för ogynnsam utveckling hos barn.

Gemensam intention och målbild

För att stärka och utveckla det gemensamma förebyggande arbetet utifrån ett förvaltningsövergripande plan har vi tagit fram en gemensam intention och målbild. Det ska leda till att vi formar gemensamma insatser på ett flertal nivåer. Allt i syfte att säkerställa sömlösa insatser runt Kungsbackas barn och unga.

Införande av Peer support

Kungsbacka kommun arbetar med att införa Peer support i verksamheter. Peer support innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa blir professionellt verksamma för att stötta brukare i deras återhämtningsprocess. Ett par enheter inom bostad med särskild service har inlett arbetet tillsammans med Nationell samverkan för psykisk hälsa, NSPH.

Digitalt verktyg för samarbete efter skilsmässa

Kungsbacka kommun har upphandlat det digitala verktyget "Samarbete efter skilsmässa" (SES). Målsättningen är att SES ska öka samarbetet mellan berörda som genomgår en skilsmässa eller separation samt minska de psykiska påfrestningar en separation kan innebära. I nuläget har SES 109 invånaranvändare och 42 professionella användare.

Särskild satsning på ökad rörelse

Skolan har fått ett tillskott på en miljon för projektet ”Samverkan ökad rörelse”. Projektet ska bidra till att minska stillasittandet och skärmtid och öka graden av fysisk aktivitet hos våra barn och unga. Kommunen tänker långsiktigt i satsningen och fokus för det första året är att bygga upp och stärka arbetet med Mötesplats idrott och hälsa. Det ska också bidra till att skapa förutsättningar för organiserade rastaktiviteter samt börja bygga kunskap och förståelse för rörelserikedom.

Mötesplats idrott och hälsa

Under 2023 startade vi Mötesplats idrott och hälsa på flera skolor i kommunen. Det är Åsaskolan, Varlaskolan, Kollaskolan och Skårbyaskolan. Syftet är att nå den grupp av barn och ungdomar som inte alls eller i begränsad utsträckning är aktiva i en idrott. Det är också ett sätt att skapa ett alternativ till föreningsidrotten samt ge ett socialt sammanhang. Mötesplatsen är i direkt anslutning till skolans slut och består av spontana aktiviteter med låg tröskel som bygger på rörelseglädje och delaktighet.

Kommunen erbjuder även Mötesplats idrott junior där äldre ungdomar, med handledning av ungdomskonsulenter, leder yngre barn från sju år i spontana fysiska aktiviteter. Det har gett flera positiva effekter såsom rörelseglädje med delaktighet, ansvarskänsla och arbetslivserfarenhet som i sin tur ger ökad självkänsla.

Tillgänglighet och stärkt samverkan

Vi har tillgängliggjort fler hjärtstartare genom att flytta deras fysiska placering från insidan till utsidan av våra lokaler. Sammanlagt har vi 89 hjärtstartare utplacerade i kommunen, varav 27 nu sitter på utsidan av lokalerna.

Under 2023 har vi påbörjat ett arbete för att förstärka samverkan med regional primärvård inom Kungsbacka kommun. Fokus är att förbättra kontaktvägar mellan aktörerna och att den information som behövs gällande patienten är inhämtad innan nästa steg i beslutsprocessen tas. Vi har gjort en kartläggning om hur samverkan fungerat både för region och kommun. Vi har också gjort en handlingsplan med åtgärder.

Ny mottagningsfunktion för vård och omsorg

Vi har testat en ny mottagningsfunktion med namnet ”En väg in”. Den är till för invånare som inte har biståndsinsats. Invånaren tar sin första kontakt med Vård & omsorg via ett telefonnummer eller digitalt via e-post och e-tjänst. Mottagningsfunktionen består av ett tvärprofessionellt team som ger information, stöd och vägledning samt utreder och beslutar i vissa ärenden. Teamet erbjuder hälsofrämjande och förebyggande samtal via hembesök eller telefon.

Dessa samtal syftar till stärkt trygghet, självständighet och förmåga att ta ansvar inom kost, sömn, fysisk aktivitet, social samvaro, ensamhet, egna ansvaret kring bostad och digitala lösningar. Projektet har sett flera nyttor under höstens testperiod. Bland dessa finns ökad självständighet för invånarna vilket vi ser i ett minskat inflöde av biståndsbedömda insatser och insatser inom hemsjukvården. Andra fördelar är till exempel minskad fallrisk, ökad trygghet och vägledning till andra funktioner och aktörer. Det skapar också digital delaktighet, ökad fysisk aktivitet samt ökad social gemenskap och minskad ofrivillig ensamhet.

Färre skadliga kemikalier

I upphandlingar av produkter som ska användas i barns miljöer har kommunen under året börjat premiera de leverantörer som arbetar strukturerat med kemiska analyser för att kontrollera innehåll av farliga ämnen i sina varor. Inköp har också arbetat aktivt i flera upphandlingsområden för att fasa ut blybatterier.

Analys

I Kungsbacka är förutsättningarna för ett gott liv stora och kommunen ligger väl till i både globalt och nationellt perspektiv. Kommunen har trots de goda förutsättningarna samma utmaningar med psykisk ohälsa som finns nationellt och i regionen i övrigt. Vi har också utmaningar med skillnader i hälsa (läs mer om detta under mål 10). Utmaningar med ungas psykiska hälsa syns bland annat i kommunens elevenkäter. Friskvård- och aktivitetsgruppen ser även de en oroväckande ökning av antal förfrågningar av en svårare karaktär kopplad till psykisk ohälsa. Enkätundersökningen ”Så mår vi i Halland 2022” visar också att det finns hälsoskillnader mellan grupper (för mer om detta läs Mål 10 – Minskad

ojämlikhet).

Nya utmaningar kopplad till psykisk ohälsa följer utvecklingen av digitala verktyg. Det kommer nya typer av utsatthet och nya sätt att utsätta i en snabb takt. Flera rapporter och undersökningar visar att vuxna i samhället saknar kunskap om vad barn och unga upplever idag kopplat till internet och användning av digitala verktyg (källa: Internetstiftelsen, Barnen och Internet 2019).

Enligt den nationella undersökningen Hälsa på lika villkor fortsätter den totala alkoholkonsumtionen att minska. Samtidigt ligger andelen som snusat traditionellt portions- eller baksnus som innehåller tobak relativt konstant sedan mätningen 2018. Dock ökar användningen av nya nikotinprodukter så som nikotinsnus. Ökningen syns mest hos unga tjejer. Nationella lagar försvårar det förebyggande arbetet med de nya nikotinprodukterna. Det är till exempel lagligt med tilltalande smaker och riktad marknadsföring som tilltalar unga och i många fall unga tjejer.

Vårt arbete med att fasa ut farliga kemikalier fortsätter och av de kemiska produkter som fasats ut under året är många så kallade CMR-ämnen som tidigare funnits i skolan. CMR står för cancerogen, mutagen och reproduktionstoxisk. Bristande information om kemikalier i varor är fortsatt en utmaning och vi behöver fortsätta att styra våra inköp mot de leverantörer som arbetar systematiskt med att kontrollera kemikalieinnehållet.

En god hälsa är både beroende av och ett utfall av de övriga globala hållbarhetsmålen. Världshälsoorganisationen WHO driver perspektivet Health in All Policies för att understryka betydelsen av hälsa och som ett mått på hållbar utveckling.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Totalt	77		77	77	76.1	
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)			89	89	88.9	
Medellivslängd kvinnor, år Totalt	85,1	85,4	85,6	85,9	86,1	
Medellivslängd män, år Totalt	82,6	83,1	83,3	83,4	83,4	
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	71		71	71	70,8	
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%)	47,4		48	48	49,3	
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%)						54,7
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	40,4	41,5	38,2	38,1	39,0	
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	8,4	8,2	8	8,3	8,5	
Antibiotikaförsäljning, recept/1000 inv Totalt	297,4	290,9	244,5	235,6	266,4	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv	2 925	2 897	2 945	3 017	3 217	

Globalt mål: God utbildning för alla

Aktuella delmål

- 4.1 Avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.
- 4.5 Utrota diskriminering i utbildning.
- 4.7 Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap.

Utveckling och nuläge

Förskolorna är idag till mycket stor del organiserade i mindre barngrupper. Vi har inom befintlig budget organiserat om så att barnen i förskolan får färre olika kontakter än tidigare. Under 2023 har vi följt upp arbetet och både rektorer och medarbetare beskriver att de nu kan stödja alla barnen i grupperna på ett bättre sätt.

Arbetet med att kvalitetssäkra grundskolans system för närvaro fortgår liksom arbetet med att förankra frånvarorutinen. Det samlade greppet om närvarostatistik och handlingsplan på varje enhet har gett effekter för rektorns möjlighet att ta ansvar och följa upp. Det återstår dock att många elever har hög frånvaro. En frånvaro på 10–15 procent ses som en tipping point där det bland annat uppstår negativa konsekvenser för skolgång och inläring. Andelen elever i årskurs 8 som hade en frånvaro på 10 procent eller mer var 50,8 procent. På några av grundskolans enheter var det över 10 procent av eleverna som hade mer än 25 procent frånvaro.

Gymnasieskolans resultat när det gäller elevinflytande har förbättrats de senaste åren, men är fortfarande inte i nivå med kommunens ambitioner. Resultatet på Göteborgsregionens senaste enkät för elevinflytande visar ett index på 5,1 av 10 vilket är en minskning från 2022 då indexet var 5,3. Generellt har det funnits en ambition att öka elevinflytandet genom olika strukturer som programråd, elevskyddsombud och olika elevråd.

Förflyttningar och milstolpar under året

Utbilda barn om deras rättigheter

På tre förskolenheter i Onsala och Vallda arbetar förskolorna systematiskt med att stärka arbetet med barns rättigheter. Fokus är att skapa sammanhang för barn att kunna uttrycka sina åsikter för att påverka utbildningen och lära sig om sina rättigheter.

Föräldralotsar för nyanlända föräldrar

Under året har vi drivit ett projekt med Föräldralotsar vilket är ett föräldraskapsstöd för nyanlända föräldrar i förskolan, öppna förskolan och grundsärskolan. Kommunikation med nyanlända föräldrar i förskola och grundsärskola är begränsad på grund av språk och kulturell bakgrund. Detta gör att barnen har svårt att känna sig inkluderade i förskolan och grundsärskolan, vilket i sin tur kan försvåra möjligheten att i framtiden nå målen i skolan. Föräldralotsarna har under året varit en länk mellan förskola och föräldrar för att med tidiga insatser underlätta för barnet och dess föräldrar.

Inom projektet har föräldrarna kunnat gå med i studiecirkeln Älskade barn, där de kunnat skapa nätverk med andra föräldrar och bli stärkta i sin föräldraroll. Där har de fått information om hur svenska samhället fungerar, barnkonventionen, normer och värderingar och hur det är att vara familj i Sverige. Föräldralotsarna har hjälpt föräldrarna att förstå förskolans och grundsärskolans olika plattformar för att på så sätt kunna ta del av information från skolan.

Ungdomars inflytande i skolan

Under året har två elevråd träffat politiker i nämnden för förskola och grundskola för dialog om trygghet, studiero, skolmaten och elevernas arbetsmiljö. Återkoppling till elever har skett om hur synpunkterna har beaktats och utvärderingar med eleverna visar att dialogerna har varit uppskattade.

Satsningen UDD, Ungas Delaktighet i Demokratien är en del av Ungdomsforum och riktar sig särskilt till elever med behov av anpassad undervisning. Det syftar till att öka möjligheten till inflytande och stärkt demokrati för unga med funktionsnedsättning. Kollaskolans anpassad grundskola och Elof Lindälv anpassad gymnasieskola deltog också i projektet. En grupp elever formulerade förslag på förbättringar till nämnden för Förskola & Grundskolas samt hade dialog med politiker. Som en följd av satsningen har demokrati och delaktighet blivit en tydligare del av speciallärares pedagogik. Tillsammans med MUCF, Myndigheten för ungdoms och civilsamhälles frågor, har det tagits fram en anpassad enkät för LUPP, Lokal Uppföljning av Ungdomspolitik, och vid genomförandet av LUPP 2023 erbjöds den till alla kommuner i regionen som deltar.

Under hösten genomfördes en elevrådsdag inom grundskolan som syftade till att elever ska få möjlighet att träffa andra elevråd, utbyta erfarenheter och lära av varandra. Eleverna fick arbeta tillsammans kring två olika case, att det saknas aktiviteter i närområdet respektive att rasterna uppfattas som otrygga. Utvärderingen visar att eleverna var nöjda och uppskattade att få träffas och prata med elever i andra elevråd.

Analys

Målet handlar om att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja ett livslångt lärande för alla. Många studier visar på betydelsen av lyckad skolgång som den starkaste skyddsfaktorn för framtida välmående och hälsa. Forskning visar entydigt att det finns ett starkt dubbelriktat samband mellan studieresultat och hälsa (se exempelvis Folkhälsomyndigheten 2015, Utbildningsnivå och hälsa - hur hänger de ihop?). Högre andel elever med fullföljd gymnasieutbildning ökar förutsättningarna för välmående bland unga.

I jämförelse med övriga kommuner i landet ligger Kungsbacka alltså bland de 25 procent kommuner med bäst resultat i grundskolan inom flera områden. Men enligt förväntat värde ligger Kungsbacka i mitten och delvis under mitten. Detta är beräknat med hänsyn taget till Kungsbackas goda förutsättningar i jämförelse med kommuner med större utmaningar och sämre förutsättningar gällande bland annat socioekonomi. Gällande gymnasieskolan är elevernas kunskaps- och studieresultat i Kungsbacka goda men resultaten är fortfarande lägre än vad vi kan förvänta oss i en kommun som Kungsbacka.

Det är fortsatt en så hög andel som 90% av gymnasieeleverna som anger att de känner sig trygga i skolan. Det har varit ungefär samma nivå sedan 2020. Den upplevda tryggheten är utifrån svaren stabil på de flesta skolenheter.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%) Totalt	86.2	85.9	86.6	87.4	85.4	
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	78	81			72	70
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)						82.4
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	92.3	90.6	93.6	91.4	89.8	91
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	78.3	82.1	81.8	82.4	83.9	81.2
Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv 16-20 år		12.6	11.8	9.3	10	11.3
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	78.7	80.8	82	85.6		
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	48.3	48.8	49.6	50.6	51.8	
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%)			73.7	76.6	74.6	

Globalt mål: Jämställdhet

Aktuella delmål

- 5.1 Utrota all form av diskriminering av kvinnor och flickor.
- 5.2 Utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor.
- 5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande.

Utveckling och nuläge

Det finns skillnader i studieresultat mellan flickor och pojkar på Kungsbackas gymnasieskolor. Precis som i nationella jämförelser når pojkarna lägre studieresultat än flickorna. Genomsnittlig betygspoäng var för pojkar 13,9 och för flickor 15,4 år 2022. Könsuppdelad statistik för 2023 är inte publicerad ännu.

Sett till kommunen som geografiskt område sticker Kungsbacka ut negativt inom jämställdhet inom flera områden, och enligt Länsförsäkringens jämställdhetsindex 2022 ligger vi på plats 249 av 290 kommuner. Bland annat är inkomstgapet mellan män och kvinnor i vår befolkning större än Sverigesnittet vilket gäller redan från ung ålder men är ännu mer påtagligt i pensionsåldern. Kvinnor står för en stor del av uttagen tillfällig föräldrapenning för vård av barn och män tar endast ut 37 procent.

Gällande kommunen som organisation ser vi att knappt 29 procent är kvinnor bland de som har ordförandeposter i kommunen, vilket också är en låg andel jämfört med riket i stort. Även bland kvinnliga förtroendevalda i kommunfullmäktige når vi resultat under snittet (läs mer om detta under mål 16).

Förflyttningar och milstolpar under året

Sprider kunskap om våld i nära relationer

Att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är ett av de nationella jämställdhetspolitiska målen. Kungsbacka kommun antog 2022 en handlingsplan mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck som sträcker sig åren 2022–2026. Arbetet har fortsatt under 2023 och flera förvaltningar har kommit i gång med olika webbutbildningar och föreläsningar. Vissa förvaltningar formulerar egna handlingsplaner eller rutiner för att tydligare få upp hela frågan på agendan. Syftet är att öka kunskapen för att förebygga och att upptäcka fler samt möjliggöra att fler berörda invånare kan få stöd och hjälp.

Slopade personliga brev vid rekrytering

Vid rekrytering tar kommunen inte längre emot personliga brev från sökande utan låter i stället de sökande svara på ett antal urvalsfrågor. Vi gör detta för att vi strävar efter att ha en så fördomsfri rekryteringsprocess som möjligt och hellre fokusera på de kompetenser och erfarenheter som varje individ har. Det har inneburit en än mer jämställd och rättvis rekryteringsprocess där alla får samma chans och förutsättningar att svara på, och bli bedömd efter, det som är relevant för tjänsten.

Analys

Jämställdhetsarbete handlar framför allt om förhållningssätt, bemötande och förändrat beteende, och inte bara om fördelningen mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden. Vi behöver ha jämställdhetsglasögon på oss i arbetet kring alla mål i Agenda 2030. Det är alltså inte ett eget mål i praktiken, även om det finns specifika insatser som gynnar jämställdhet genom att exempelvis förebygga mäns våld mot kvinnor.

I kommunen arbetar vi med heltid som norm och andelen heltidsarbetande fortsätter öka. Då Kungsbacka hör till de 25 procent av kommuner med lägst resultat inom vissa nyckeltal för mål 5 i Kolada (se nedan) är det viktigt att stärka jämställdhetsarbetet och att perspektivet beaktas i allt arbete.

Våld i nära relation är ett samhällsproblem såväl som ett folkhälsoproblem. Att bli utsatt innebär risk för både akuta och livslånga skador och konsekvenser som många gånger påverkar social situation och hälsa resten av livet. Det påverkar även kvinnors representation på arbetsmarknaden vilket framförallt är betydelsefullt inom svårrekryterade yrken. Kungsbacka kommun tog ett viktigt steg när vi 2022 tog fram en förvaltningsöverskridande handlingsplan mot våld i nära relation och vi behöver fortsätta utveckla arbetet.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%) Totalt	63	65	66	69	71	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	30,9	30,7	30,8	30,9	31,6	
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	37,4	36,5	35,8	38	37,4	
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	75,9	76,1	77	76,9		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, 65+ år, andel (%)	65,5	65,2	65,4	65,6		
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, närstående genom parrelation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	46	20	5	45	34	
Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%)	28,6	28,6	28,6	28,6		

Globalt mål: Rent vatten och sanitet

Aktuella delmål

- 6.1 Säkert dricksvatten för alla
- 6.3 Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning
- 6.4 Effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning
- 6.6 Skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem

Utveckling och nuläge

När det gäller vatten saknas historiska mätdata över exempelvis vattenförbrukning. Uppskattningen är att invånare i kommunen använder cirka 125 liter vatten per person och dygn. Riksgenomsnittet uppgår till 140 liter per person och dygn medan man i Danmark klarar sig på 100 liter.

Utbyggnad av reningsverk i Hammargård och Ölmanäs planeras för att säkerställa ännu bättre rening av avloppsvatten. Kommunen bedriver ett aktivt tillsynsarbete med stort fokus på vattenkvalitet, bland annat ligger vi långt framme när det gäller tillsyn av enskilda avlopp och har också hjälpt ett stort antal hästgårdar att förbättra sin verksamhet. Det är svårt att bedöma hur effektiva insatserna har varit eftersom många faktorer samspelar och skapar variationer från år till år men provtagningen av mindre vattendrag tycks ändå visa positiva tendenser.

Den regionala miljömålsuppföljningen konstaterar att fysisk påverkan på vattenmiljöer är ett av de största problemen när det gäller sjöar och vattendrag i Halland och att utvecklingen varken går bakåt eller framåt. När det gäller återställning av vattenrelaterade ekosystem har kommunen inga resurser avsatta för kontinuerligt arbete. Vissa åtgärder genomförs men då oftast med hjälp av extern finansiering. Övriga insatser görs främst av föreningar, vattenvårdsförbund och länsstyrelsen. Sammanställning av genomförda åtgärder görs av Länsstyrelsen i Hallands län tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten men på grund av brister i datahanteringen går det i nuläget inte att få någon bild av utvecklingen.

Förflyttningar och milstolpar under året

Insatser för ökad sortering av avfall

Vi har stöttat våra invånare att bli ännu bättre på sortering av matavfall. De som inte sorterat har kartlagts och fått stöd genom brev vilket resulterat i att 75 procent av dem numera sorterar helt rätt. Vi har även infört källsortering i kommunens idrottslokaler.

Analys

Kungsbacka kommun ligger bra till när det gäller de första tre delmålen och genom utbyggnaden av reningsverk och arbetet med att kvalitetssäkra ledningsnät, minska bräddning m.m. säkerställer att vi att utvecklingen fortsätter åt rätt håll även när Kungsbacka växer. Att bevattningsförbud och stödköp av vatten från Mölndal behövde genomföras under sommaren visar dock att vi behöver hitta både kortsiktiga och långsiktiga lösningar på framtidens vattentillgång. I grunden finns gott om vatten av hög kvalitet i kommunens vattentäkt Lygnern men det finns en begränsning i hur mycket kommunen tillåts ta ut. Återanvändning av vatten är ett relativt nytt område där det framför allt är fastighetsägare som har möjlighet att bidra till förflyttning.

När det gäller delmål fyra kan man konstatera att restaurering av vattnekosystem är en relativt billig åtgärd som snabbt ger resultat. Utmaningen är att det inte finns juridiska krav på någon aktör att genomföra åtgärder och därför blir de till stor del beroende av särskilda bidrag och ideellt engagemang. Kommunen i egenskap av VA-huvudman har stora möjligheter att genomföra åtgärder inom ramen för driften av anläggningar men har inte rätt att belasta VA-kollektivet med kostnader utöver de nödvändiga. Samhällsvinsterna och synergieffekterna av att genomföra restaurering är dock stora.

Kungsbacka kommun har inte någon formaliserad förvaltningsövergripande vattenförvaltning, något som alla kommuner ska ha enligt det åtgärdsprogram som vattenmyndigheterna tagit fram i enlighet med EU:s vattendirektiv. Förvaltningsövergripande vattenförvaltning anses ofta vara ett bra sätt att skapa förutsättningar för proaktivt och effektivt arbete med vatten.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)	100	100	100	100		
Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	50	50,0	50	50		
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	18,5	18,5	18,5	18,5		
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	100,0	100,0	100,0	100,0		

Globalt mål: Hållbar energi för alla

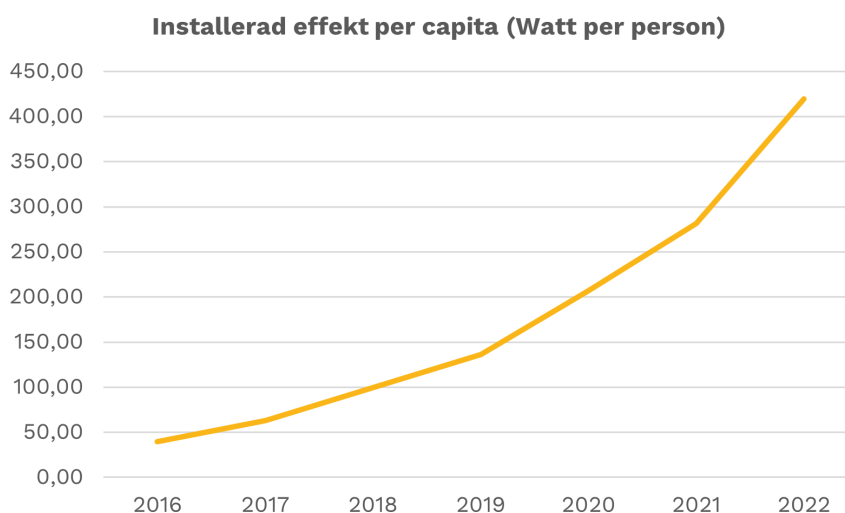
Aktuella delmål

- 7.1 Tillgång till modern energi för alla
- 7.2 Öka andelen förnybar energi i världen
- 7.3 Fördubbla ökningen av energieffektivitet
- 7.A Tillgängliggör forskning och teknik samt investera i ren energi

Utveckling och nuläge

Användningen av energi i Kungsbacka kommun utslaget per invånare minskade något sett över tio år. Vi använder betydligt mindre energi jämfört med snittet för övriga kommuner, 17 Megawattimmar, MWh, per invånare jämfört med 48 MWh per invånare i riksgenomsnitt. En viktig anledning är att Kungsbacka saknar stora industrier som använder mycket energi. Antalet solcellsanläggningar i kommunen ökar över tid.

Diagram 2. Installerad effekt i solcellsanläggningar per invånare

Förflyttningar och milstolpar under året

Fortsatt ökning av installerade solceller

I kommunens egna fastighetsbestånd finns 40 solcellsanläggningar och ytan har ökat med 3 000 kvadratmeter till 21 000 kvadratmeter jämfört med 2022. Solcellsanläggningarnas installerade effekt är 3 700 Kilowatt, kW, vilket motsvarar en ökning om cirka 600 kW mot 2022. Bland annat har Särö idrottshall och Fjärås Bräcka idrottshall fått solceller. Andelen egengenererad energi ökade från 11,5 procent till 11,9 procent.

Minskad energiförbrukning i kommunens lokaler

Vi har minskat energiförbrukningen i kommunens lokaler med 2,2 procent jämfört med 2022 genom löpande driftoptimering och energieffektiva investeringar. Eksta AB har minskat energianvändningen med 82 kWh per kvadratmeter sina fastigheter. I kommunens lokaler har vi sänkt inomhustemperaturen med en grad vilket har minskat vår fjärrvärmeförbrukning med 6 procent vilket motsvarande 1,6 miljoner kronor lägre kostnader. Vid inhyrning av

lokaler ställer vi miljö- och energikrav genom så kallade gröna hyresavtal som bland annat innebär energikrav på externa fastighetsägare

Tabell 1. Elförbrukning i kommunens lokaler fördelade på förvaltning och per invånare.

Förvaltning	Totalsumma 2023	Andel av förbrukning 2023	Förbrukning/invånare
Avfall & Återvinning	212 166	1%	2,5
Gymnasium & Arbetsmarknad	65 533	0%	0,8
Individ & Familjeomsorg	98 546	0%	1,1
Kommunstyrelsen	2 853	0%	0,0
Kultur & Fritid	680 708	2%	7,9
Kungsbacka Bredbandsnät	204 357	0%	2,4
SE Fastigheter ¹	25 002 899	60%	291,4
Service	51 272	0%	0,6
Teknik Skatt	4 851 036	12%	56,5
Teknik Vatten & Avlopp	10 571 264	25%	123,2
Vård & omsorg	101 399	0%	1,2
Totalsumma	41 842 033	100%	488

Fler fossilfria kommunala fordon

Vi har ökat andelen kommunala fordon som kan köra med fossilfritt bränsle till 91 procent jämfört med 2022 då andelen var 82,5 procent. Vi har 452 fossilfria personbilar och lätta lastbilar vilket kan jämföras med 324 under 2022. 90 procent av Eksta ABs servicebilar är 100 procent eldrivna. Vi har kört mindre med fossila bilar i tjänsten, både med kommunens poolbilar och med egen bil i tjänsten jämfört med 2019. Vi ser dock att användningen av egen bil i tjänsten ökar mellan 2021 och 2023. Under 2023 körde vi 38 000 mil i tjänsten med egen bil jämfört med 2021 då vi körde 19 000 mil. Det minskade resandet under pandemin märks ändå fortfarande. Antal fossila mil med kommunens fordon och antal mil med egen bil i tjänsten har tillsammans minskat med nästan 40 procent jämfört med 2019 års siffror.

¹I Service Fastigheters totalsumma ingår även elförbrukningen för lokaler som man hyr ut till andra förvaltningar, t.ex. skolor och idrottshallar.

Minskad energiförbrukning i kommunal infrastruktur

Vi har bytt till LED-belysning på våra motions- och elljusspår men även i Kungsbacka teaters strålkastare. Vi har installerat närvarostyrd gatubelysning på tre olika sätt längs med tre olika gång- och cykelvägsstråk. Förutom att spara el har detta också en positiv effekt på nattlevande djur. Genom att sänka trycket i vattenledningarna har vi minskat energiförbrukningen i avloppsreningsprocessen.

Analys

Energimyndighetens prognos visar att energianvändningen i Sverige förväntas minska till 2026 samtidigt som utbyggnaden av vindkraft och solkraft ökar kraftigt, vilket sammantaget ger en ökad nettoexport på årsbasis på kortare sikt. En rapport från branschorganisationen Energiföretagen visar dock att behovet av el i Sverige kan fördubblas till år 2045. Inom Kungsbacka kommun finns gynnsamma förutsättningar både för sol- och vindelproduktion och kommunen kan förväntas sig ett fortsatt stort intresse för etableringar.

Energieffektivisering skapar både positiva klimateffekter, kostnadsbesparingar och en ökad motståndskraft i händelse av kris. Kommunorganisationens elförbrukning motsvarar cirka 6 procent av elförbrukningen i kommunens geografiska utbredningsområde. Elkostnaden för kommunorganisationen under 2023 motsvarar cirka 92 miljoner kronor räknat med 2,2 kronor per kilowattimme som en snittkostnad. Vi jobbar aktivt med att både installera solenergi och med att minska energianvändningen. Inom effektiviseringen ser vi att vi har stora möjligheter att spara ytterligare energi. Genom att förbättra möjligheten till individuell el- och energimätning i våra lokaler kan verksamheterna styra energiförbrukningen genom sitt beteende.

Det är en utmaning men också en potential för kommunen att påverka energieffektiviseringar i lokaler som kommunen hyr. När det gäller våra kommunala elbilar finns ett behov av att samordna utbyggnaden av laddinfrastrukturen så att den finns där behovet av elbilar finns.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nettoproduktion av el inom det geografiska området, MWh/inv		-5,9	-5,9			
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	17	16	15	17		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh	1 402 347	1 372 817	1 307 320	1 418 241		
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)			99,5	99,3		
Elavbrott, genomsnittlig avbrottsid per kund (SAIDI), minuter/kund	83	86	151	110	119	

Globalt mål: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Aktuella delmål:

- 8.3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet
- 8.4 Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion
- 8.5. Uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla
- 8.6 Främja ungas anställning, utbildning och praktik
- 8.8. Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare
- 8.9 Främja gynnsam och hållbar turism

Utveckling och nuläge

Antalet inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen ökade från 1071 individer oktober 2022 till 1145 oktober 2023. Antalet varsel ökade också i viss mån och det fanns färre lediga jobb i oktober 2023 jämfört med oktober 2022 inom kommunen som geografiskt område. Kommunen bedömer dock att arbetsmarknaden trots lågkonjunktur är fortsatt förhållandevis god. Det har varit ett lågt inflöde till kommunens Kompetenscenter under året och antalet inskrivna arbetslösa ungdomar mellan 18-24 år hos Arbetsförmedlingen minskade under året. Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerade två år efter slutförd gymnasieutbildning är 83,8 procent från de kommunala gymnasieskolorna. Motsvarande ur hemkommunperspektivet eller folkbokföringsperspektivet är 85,6 procent. Snittet för riket är 83,1 procent.

Gällande Kungsbacka kommun som arbetsgivare har andelen medarbetare som är anställda på heltid ökat med drygt 14 procent sedan 2014 och idag är siffran närmare 83 procent totalt i kommunen.

I Kungsbacka ökar antalet unga som inte går i skolan eller riskerar att avbryta sina studier. Kommunen fokuserar på förebyggande arbete med en handlingsplan och en nätverkskarta för att underlätta samarbete och undvika att ungdomar hamnar mellan stolarna. Aktivitetsansvaret innebär att vi erbjuder insatser till ungdomar under 20 år som inte går på gymnasiet. Under 2023 deltog 258 ungdomar i dessa insatser. Dessutom erbjuder kommunen praktik och anställningsmöjligheter för personer långt ifrån arbetsmarknaden för att främja mångfald och ge värdefull erfarenhet och kompetensutveckling.

Genom att skapa olika mötesplatser och nätverk för näringslivet har vi kunnat stärka företagsklimatet och företagens sociala hållbarhet. Under året ser vi ett ökat intresse att starta företag med bland annat rekord i antalet anmälda till Entreprenörsskolan 2023. Av 80 anmälda fullföljde 55 deltagare utbildningen. Det är en insats som stärker förutsättningar för näringslivet och företagsklimatet, kreativt nyskapande och arbetsmarknaden.

I kommunen fortsätter vårt arbete med att matcha arbetssökande och arbetsgivare med kompetensförsörjningsbehov i samarbete med Arbetsförmedlingen. Framgångsfaktorerna inkluderar en ökad och fördjupad samverkan mellan utbildningsanordnare, arbetsgivare och Kompetenscentrum. Systematisk uppföljning av arbetssökande och arbetsgivare är också en viktig framgångsfaktor som skapar tydlighet för kommuninvånaren och trygghet för arbetsgivaren genom en klar process ända fram till anställning.

En viktig insats för fortsatt hållbart företagande är att vi sedan 2018 kan erbjuda företag i Kungsbacka fri rådgivning via Timbanken för att stärka företagets långsiktiga utveckling. Timbanken är ett samarbete mellan kommunerna i Halland och Region Halland som erbjuder fem timmars kostnadsfri konsultrådgivning inom ett

flertal expertisområden. Under året var det 60 företagare som tog del av denna möjlighet, vilket är en ökning med 20 procent jämfört med föregående år. Under hela perioden har mer än 225 företag nyttjat detta. Som en del i detta ingår rådgivning kring hållbarhet för att ge företaget förutsättningar att vara livskraftigt och hållbart i alla dimensioner.

Förflyttningar och milstolpar under året

Insatser för ökad tillgång till arbetsmarknaden

Vi har tagit fram en struktur för att de som är arbetslösa och inskrivna vid Kompetenscentrum ska få en snabbare väg in till förvaltningarnas arbetsplatser.

Ökad samverkan i innerstaden

Vi har orienterat oss mer mot Innerstadsföreningen och hittat bra samverkansformer med dem kring genomförande av arrangemang och andra satsningar i Innerstaden. Vi har även avstämningar med dem kring underhållsarbeten i den offentliga miljön som kan påverka dem och deras näringsverksamhet.

Fler företagare använder sig av rådgivning via Timbanken

En viktig insats för fortsatt hållbart företagande är att kommunen erbjuder företag i Kungälv fri rådgivning via Timbanken för att stärka företagets långsiktiga utveckling. Timbanken är ett samarbete mellan kommunerna i Halland och Region Halland som erbjuder fem timmars kostnadsfri konsultrådgivning inom ett flertal expertisområden. Som en del i detta ingår rådgivning kring hållbarhet för att ge företaget förutsättningar att vara livskraftigt och hållbart i alla dimensioner. Under året var det 60 företagare som tog del av rådgivning via Timbanken, vilket är en ökning med 20 procent jämfört med föregående år.

Vi utvecklar destinationen och främjar gynnsam och hållbar turism

Kommunen har arbetat med platsvarumärket genom att identifiera fokusområden och genomföra en attitydundersökning för att få en nulägesbild av Kungälv. Destinationsutvecklingen fortsätter för att locka fler övernattande besökare, med aktiviteter som Kungälvskalagan för att hylla eldsjälarna inom kultur, idrott och föreningsliv. Dialogen med de kulturella och kreativa näringarna främjar ett innovativt företagsklimat. Ett resultat av arbetet ledde till stort engagemang bland cirka 140 företagare som var delaktiga i Kungälv Kulturfestival.

Projektet för hållbar utveckling av destinationen Kungälv och besöksnäringen följer principerna i Hållbarhetsklivet från Turistrådet Västsverige. Principerna handlar om att minimera miljöpåverkan och ska främja både boende och

besökare. Projektet stötts av Region Halland. Fokus ligger på naturturism och cykling för deras ekologiska och socioekonomiska fördelar. Målet är att skapa ekonomiskt hållbara företag och turism som är välkomnad av alla. Inom besöksnäringen har det startats två delnätverk för att stärka samarbetet och skapa en hållbar framtid för näringslivet i Södra Kungsbacka och Onsalahalvön. Över 110 personer från näringslivet är involverade.

Årets superkommun

Under året blev Kungsbacka vald till Årets superkommun av Dagens Samhälle. Denna rankning handlar bland annat om kommuners attraktivitet, kvalitet i kärnverksamheten och en robusthet inför framtida utmaningar. Kungsbacka kommun fick även tredjeplats i en rankning om Sveriges mest robusta kommuner i rapporten "Regionernas Kamp" av strategi- och teknikonsultföretaget WSP.

Analys

Kommunen arbetar aktivt för att stärka sin ekonomiska hållbarhet genom olika insatser inom utveckling av både destinationen och turismen. Det främjar även företagsetableringar och arbetsmöjligheter. Vi har många branscher i Kungsbacka, över 550 stycken, vilket stärker kommunens robusthet. De olika insatserna av kommunen inom näringslivsområdet är viktiga faktorer för att skapa nya arbetstillfällen och stärka näringslivet. Enligt statistiken tenderar unga företag att växa snabbast och anställa flest de första fyra åren. Kungsbacka har en stor andel anställda i de yngre företagen i jämförelse med genomsnittet i Sverige.

Hållbarhetsarbetet inkluderar även olika initiativ för cirkulär ekonomi och minskad mängd avfall inom kommunen. Kungsbacka ligger även väl framme när det gäller digital fakturahantering. För nionde året i rad i Sverige hade vår interna e-handeln högst andel fakturor med ett automatiskt flöde.

Trots de ekonomiska påfrestningar som Sveriges kommuner och regioner, SKR, skriver om i sin senaste rapport i oktober 2023 finns en medvetenhet om att sträva mot en långsiktig hållbarhet. Det finns också en strävan mot en stark och anpassningsbar ekonomi och en fortsatt hållbar arbetsmarknad. Kungsbacka är en attraktiv kommun och har under många år sett en befolkningsökning. Under 2023 har dock inflyttningen till kommunen stannat av. Kommunen har ett högt snittpris på mark och bostäder vilket gör att nybyggnation och inflyttning kan påverkas extra mycket av konjunktorens effekter.

Som de flesta andra kommuner står vi inför en utmaning när färre i arbetsför ålder ska försörja fler. Förutom att detta leder till ett minskat skatteunderlag handlar det även om en kompetensförsörjningsutmaning. För att klara framtidens utmaningar gällande ekonomi och åldrande befolkning behöver vi arbeta innovativt kombinerat med en ökad grad av digitalisering för att hitta nya lösningar. Det behöver ske i samverkan med olika parter. Genom att fortsätta att stärka näringslivet och stödja matchningen mellan arbetstagare och arbetsgivare inom olika sektorer för att skapa nya arbetstillfällen och få ut människor i arbete kan vi även bidra till att klara vår egen personal- och kompetensbrist inom omsorgsverksamheterna.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare	278,9	282,3	287,9			
Sysselsatta invånare 20–65 år, andel (%)			86,1	87,2	88	
Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%) (-2021)	87,3	86,8	86,2	87		
Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	4,3	4,1	4,3	3,6		
Långtidsarbetslöshet 25–64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.	1,6	1,6	1,8	2	1,4	
Arbetsolyckor, antal/1000 sysselsatta	7	7	6	7		

Globalt mål: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Aktuella delmål:

- 9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
- 9.2 Främja inkluderande och hållbar industrialisering
- 9.4 Uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet

Utveckling och nuläge

Kungsbacka ligger bland de bästa kommuner gällande hur invånare bedömer standard på vägar, skötsel av utemiljöer och snöröjning. Det visar SKR:s enkätundersökning Kritik på teknik, som genomförs vart tredje år och som utsåg Kungsbacka till Årets Teknikkommun 2022. Detta bidrar till att invånare och företagare upplever Kungsbacka som attraktivt.

Kommunen har fortsatt med arbetet med Lätt och rätt och vi har stärkt servicen till näringslivet. Bedömningen är att vi med de senaste årens insatser har flyttat oss närmare ett bra företagsklimat.

NKI, Nöjd Kund Index, är resultatet en servicemätning av kommunens myndighetsutövning som genomförs i samarbete med Sveriges Kommuner och regioner, SKR. I tabellen ser vi att NKI-resultaten fram till den 31 december visar på en viss minskning på totalen. Resultatet för perioden visar på en ökning inom myndighetsområden bygg och livsmedel och en minskning för miljö och servering. Det är viktigt att komma ihåg att resultatet som fanns den 31 december inte är helårsresultatet; det publiceras först i april 2024. Över tid visar kommunens resultat på en positiv trend inom upplevt näringslivsklimat även om resultatet fortsatt ligger under snittet för svenska kommuner.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, bygglov	40	42	45	64	62
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, miljö-skydd	65	65	69	57	72
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, livsmedel	72	75	76	83	78
NKI totalt värde, Nöjd-Kund-Index, servering	72	81	87		84
Handläggningstid bygglov företagsärenden (tid från komplett ansökan till beslut), 8 veckor			4	5	8
Andel nybyggnadskartor som levereras inom 15 dagar				20%	50%

Effekterna av insatserna som vi sett under åren är att fler företag som är i kontakt med kommunen i myndighetsutövning är nöjda och vi ser en stor förändring i hur företagen upplever servicen i bygglovsärenden.

Förflyttningar och milstolpar under året

Lätt och rätt

Lätt och rätt är en kommungemensam satsning som syftar till att få nöjdare kunder och röra oss mot Västsveriges bästa företagsklimat. Under året har vi fortsatt arbetet med att förbättra kommunikationen, utvecklat våra digitala tjänster och förbättrat tillsynen på hästgårdar. Vi har också praktiserat hos företag som söker bygglov för att få mer förståelse för varandras processer. Under hösten genomförde vi en dag där medarbetare i satsningen samlades för att summera de senaste årens förflyttning och dela goda exempel med varandra.

Kundperspektivet inom miljö och hälsoskydd

Vi har genomfört så kallade innovationssprintar inom Miljö- & Hälsoskydd där vi har gjort djupintervjuer med ett antal utvalda kunder. Det gjorde vi för att bättre kunna förstå deras behov och anpassa vårt arbetssätt. Vi ser också att insatsen har lett till ökad förståelse och ökat engagemang hos medarbetarna om vikten av att arbeta på nya sätt och att skapa lättillgängliga och automatiserade tjänster.

Framförhållning vid byggentreprenader

Vi har skickat ut två nyhetsbrev om kommande byggprojekt. Syftet är att informera marknaden om kommande upphandlingar av byggentreprenader.

Satsningar på bredband och rörledningsnätet

Vi fortsätter att koppla upp Kungsbackas landsbygd med snabbt bredband. I år är det området runt Förlanda som kopplats upp med stöd från Post- och telestyrelsen. Vi har även sjösatt vår analysmodell för rörledningsnätet för vatten för att kunna välja ut de områden där ett utbyte av rörledningarna ger störst nytta. Analysen bygger på förväntad risk för avbrott på grund av ålder och material på ledningen och den konsekvens ett avbrott får för våra invånare och företagare.

Möjligt ökat ansvar för exploatörer

Vi utforskar möjligheten att låta privata exploatörer själva planera och bygga ut gator, vägar, parker och VA-ledningsnät för att bli en kommun som är mer välkomnade mot privata initiativ. Kommunen får då rollen av vägledande men även kravställare och uppföljare av hur arbetena genomförs. Därefter kan kommunen överta de utbyggda anläggningarna.

Certifierad blåljuskommun

Vi har satt igång arbetet med att bli en certifierad blåljuskommun. Det innebär att vi kvalitetsgranskar information om vägar och vägnamn så att räddningstjänst, polis och ambulans enkelt kan hitta fram när det behövs.

Digitalisering inom samhällsbyggnad

Arbete fortgår med att digitalisera våra äldre detaljplaner. Digitala detaljplaner kommer bland annat ge utökade möjligheter till analys av detaljplanedata. Det kommer också skapa möjligheter för nya e-tjänster som exempelvis kan ge svar på vad en privatperson kan göra på sin tomt. Vi förväntar oss att en mer transparent och tillgänglig process kommer ge nöjdare företagare och invånare. Projektet formas genom en pilotstudie som planeras vara färdig under 2024. Under året har vi även börjat ett omfattande arbete mot en obruten digital samhällsbyggnadsprocess där geodata spelar en väsentlig och avgörande roll. Målet är att Kungsbacka kommun ska kunna fatta bättre beslut som skapar en mer hållbar framtid och kommun. Det ska vi göra genom att använda och utnyttja den data som finns i hela samhällsbyggnadsprocessen, samt analysera olika scenarier mot varandra innan beslut.

Se vattenförbrukning i avfallsappen

Vi har utvecklat vår avfallsapp med en modul där de som har fjärravläst vattenmätare kan följa sin förbrukning i stort sett i realtid. Det tror vi kommer att påverka förbrukningen. Det är ett av skälen till att vi fortsätter att byta till digitala fjärravlästa mätare.

Analys

Kungbacka kommun har en tydligt uttalad ambition att öka takten inom områdena digitalisering och innovation genom att våga göra nytt, något som också visar sig i de förflyttningar som görs.

Förbättringarna av NKI inom kategorierna bygglov och livsmedel visar att vi kan uppnå förbättringar i vår service genom att utveckla verksamheten. För att nå ända ännu längre krävs samarbete med näringsliv och invånare för att minska regelkrångel och öka transparensen och förståelsen för myndigheternas tillståndsgivning och tillsyn.

Kommunen har på det hela taget en välfungerande infrastruktur. Det finns dock utrymme att i större utsträckning nyttja de möjligheter till resursbesparingar som teknik- och metodutvecklingen inom samhällsbyggnadsområdet erbjuder. När det gäller transportinfrastruktur är kommunen helt beroende av statliga och regionala parter som gör det möjligt att skapa snabb kollektivtrafik för våra pendlande invånare. Förutom den statliga infrastrukturen ser vi utmaningar för kommunens utveckling när det gäller den framtida kapaciteten för vatten, avlopp och energi.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%) Totalt	75,8	81,7	84,1	85,1	89,4	
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI Totalt	63	62	66	66	70	
Befolkning i kollektivtrafknära läge, andel (%)	66,5	66,5	69,2	67		
Elbilsladdpunkter, totalt antal						307

Globalt mål: Minskad ojämlikhet

Aktuella delmål:

- 10.1 Minska inkomstklyftorna
- 10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering
- 10.3 Säkerställ lika rättigheter för alla och utrota diskriminering
- 10.7 Främja ansvarsfull och säker migration

Utveckling och nuläge

För att fler nyanlända individer ska komma ut i självförsörjning innan deras etableringsperiod är slut har kommunen samverkat med arbetsförmedlingen. Detta arbete har gett resultat och under året kan det konstateras att fler kommit ut i egen försörjning innan de gått in i Arbetsförmedlingens stödprogram för långtidsarbetslösa (som kallas för ”jobb- och utvecklingsgarantin”).

Förflyttningar och milstolpar under året

Fördjupad samverkan med leverantörer av vuxenutbildning

Kungsbacka kommun har fördjupat samverkan med de upphandlade leverantörerna av vuxenutbildning och med särskilt fokus på Svenska för invandrare. Vi har genomfört flera insatser för en högre tillgänglighet och det har uppskattats av deltagarna.

Projekt för att rusta individer för arbetsmarknaden

Under början av 2023 startade vi ytterligare en insats för att stötta kommuninvånare som har svårare att nå arbetsmarknaden på egen hand. Det gjorde vi med hjälp av projektmedel från asyl-, migrations- och integrationsfonden, AMIF. Projektet ska rusta individer och ge de förutsättningar som de behöver för att bli anställningsbara samt öka språkutvecklingen.

Ny plattform för medskapande inom individ- och familjeomsorg

Under 2023 har Kungsbacka kommun byggt upp en plattform för medskapande. Fyra gånger per år bjuder förvaltningschef och utvecklingschef inom förvaltningen Individ och Familjeomsorg in representanter för olika målgrupper till ett råd för dialog. Principerna för dessa råd är ömsesidighet och medskapande. Råden har varit både välbesökta och uppskattade. Man har lyft vidare vissa avgränsande frågeställningar till ett mindre forum som kallas medskapandeverkstäder. I denna typ av medskapande har kommunen och representanterna gemensamt löst konkreta och praktiska frågeställningar. Man har också börjat medskapa om mer långsiktiga och övergripande frågor inom större utvecklings- eller förbättringsarbeten.

Tillsammans-gruppen får fortsätta

Kungsbacka kommun har arbetat fram en trygg mötesplats för individer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, för att skapa en brygga mellan skola och korttidsvistelse. Tillsammans-gruppen har fokus att skapa en meningsfull fritid och ge möjlighet till sociala sammanhang. Vi startade verksamheten på prov hösten 2022 och från och med hösten 2023 satte vi av särskilda pengar för det fortsatta arbetet. Mötesplatsen som är på Fyren är för ungdomar från 13 år och uppåt. I nuläge besöker upp till 20 deltagare mötesplatsen varje vecka.

Fyren i Minecraft

Kungsbacka kommun startade i december upp en Minecraftserver, uppbyggd likt Kulturhuset Fyrens miljö. Här bjuder kommunen in ungdomar som behöver ett socialt sammanhang. Målgruppen är i första hand de ungdomar som har ett

utanförskap som exempelvis problematisk skolfrånvaro eller sociala svårigheter. Genom spelet kan de knyta kontakt med andra unga, vara i sociala sammanhang och få en tillhörighet. Det handlar också om att bygga upp en självkänsla och ett självförtroende.

Samarbete kring parasport

Kungsbacka kommun har inlett ett samarbete med föreningar som bedriver parasport för att synliggöra utbudet kring aktiviteter för personer med funktionsnedsättning. Vi har bland annat arrangerat prova-på-aktiviteter arrangerats tillsammans med Hallands parasportförbund och RF SISU Halland för att visa upp vilka föreningar som finns inom parasporten i Kungsbacka.

Nytt arbetssätt för ökad delaktighet inom socialtjänsten

Inom socialtjänstens verksamhet har vi arbetat med ökad delaktighet i individuella genomförandeplaner genom att skapa nya och förändrade arbetssätt för att bli mer hållbara.

Utbildningsinsats inom icke-diskriminerande bemötande

Under hela året 2023 har Kungsbacka kommun arrangerat utbildningar kring hbtqi och ett jämlikt och icke-diskriminerande bemötande. Närmare 900 medarbetare har genomfört utbildning, och anledningen till det stora deltagandet är att det skett en förflyttning i förståelse för utbildningsbehovet. Flera förvaltningar har upplevt att det saknats kompetens för att kunna möta befolkningen på ett jämlikt sätt. I takt med att vi genomfört utbildningarna har det efterfrågats ytterligare insatser som kan höja kunskapen. Vi räknar med att ökad kunskap kommer bidra till förändrade förhållningssätt och bemötande.

Införande av e-tjänsten Prövning av barnets bästa

I början av året införde vi e-tjänsten Prövning av barnets bästa. Syftet är att förenkla arbetet med barnrättsbaserade beslutsunderlag för ett stärkt barnrättsperspektiv. Genom e-tjänsten kan vi mäta antal genomförda prövningar i kommunens verksamheter.

Kungsbacka kommun har även påbörjat ett arbete med att gå igenom mallar och digitala utbildningsguider för att säkerställa att vi alltid gör barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Analys

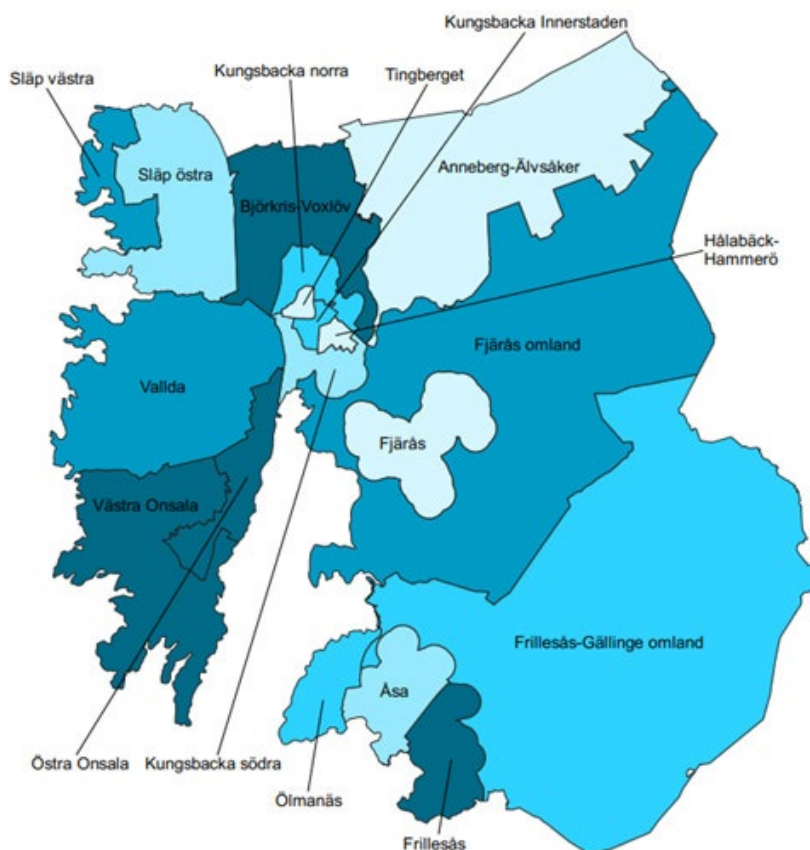
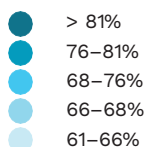
Under året har flera insatser gjorts för att öka utsatta gruppers inflytande och delaktighet. Kommunen har också genom utbildningsinsatser ökat anställdas kunskaper om dessa gruppers behov och om ett icke-diskriminerande bemötande. Detta är viktigt för att främja ett inkluderande samhälle och goda levnadsvillkor för alla grupper i samhället.

Vi vet att hälsa är ojämlikt fördelad i befolkningen och så även i Kungsbacka. Enligt folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor skiljer det sig bland annat mellan könen där 71 procent av kvinnor anger att de har en ganska eller mycket bra allmän hälsa jämfört med 80 procent av männen i Kungsbacka. Det finns också skillnader i individers hälsa mellan orter (se figur 3). Förutsättningarna för en jämlik hälsa och god social sammanhållning hänger därmed tätt ihop med samhällsplaneringen men även främjande och förebyggande insatser i tidig ålder samt jämställdhetsarbete är viktiga faktorer.

Skillnader i hälsa kan bero på flera faktorer på individnivå, till exempel arv och levnadsvanor, men också samhälleliga strukturer som formar våra livsvillkor och levnadsförhållanden. Skillnader i hälsa påverkas också av flera omvärldsfaktorer. Enligt kommunens omvärldsanalys Kungsbacka i Världen riskerar de senaste årens utmaningar med pandemi, krig och lågkonjunktur att skapa polarisering och tydligare klyftor i samhället. I rapporter från Folkhälsomyndigheten konstateras att pandemin har drabbat vissa grupper mer än andra, och framförallt de som redan innan pandemin hade förhöjd risk på ohälsa har fått en sämre situation. Konjunkturen har försämrat hushållens köpkraft och fler söker sig till kommunens ekonomiska rådgivning (för mer om detta se Mål 1- Ingen Fattigdom). Vi ser också i Folkhälsoenkäten att tilliten till andra minskar över tid i kommunen, även om vi ligger

relativt bra till jämfört med andra kommuner. Därför är det viktigt att behålla och främja en god social sammanhållning i kommunen.

Andel som svarat att de har bra eller mycket bra allmän hälsa

Figur 3. Karta över allmän hälsa uppdelat efter kommunområden

Det finns både lokala och nationella kommande utmaningar som beror på en åldrande befolkning. Bortsett från de ekonomiska utmaningarna är äldre en växande grupp individer med behov som vi behöver möta. Fler äldre individer i samhället ställer högre krav på samhällsplaneringen när det kommer till bland annat tillgänglighet, meningsfullhet och social delaktighet. Även här är jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet viktiga att beakta. Exempelvis har äldre en lägre inkomst än befolkningen i övrigt, och av de har äldre kvinnor den lägsta inkomsten.

KOLADA-nyckeltal:

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Förvärvsarbetande eller studerande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20–64 år, andel (%)	64,4	72,8	61,2	77,3		
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	76		5		75	
Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel (%)	80,3	80,3	80,3	80,3	76	76
Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%)	6,8	6,8	6,8	6,8		

Aktuella delmål

- 11.2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla
- 11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering
- 11.6 Minska städernas miljöpåverkan
- 11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

Utveckling och nuläge

En kommunövergripande översiktsplan antagen 2021 ger en tydlig strategi för markanvändningen i kommunen. En fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad skickas ut på samråd under våren 2024.

Under 2023 har kommunen antagit detaljplaner för 386 bostäder varav 320 bostäder är inom översiktsplanens utpekade utvecklingsorter.

Den stadiga ökningen av antalet personbilar per 1000 invånare har sedan 2016 avbrutits och har de senaste åren legat stabilt kring 525 bilar. Antalet bilar per invånare beror både på hushållens ekonomi och på hur väl samhället lyckas förse invånarna med attraktiva alternativ till bil.

Vi har startat upp flera tillsynsärenden för potentiellt förorenade områden och vi har genomfört omfattande ansvarsutredningar.

Kommunen ligger efter årets tillsyn i bra fas att åtgärda de förorenade områden som innebär stor eller mycket stor risk.

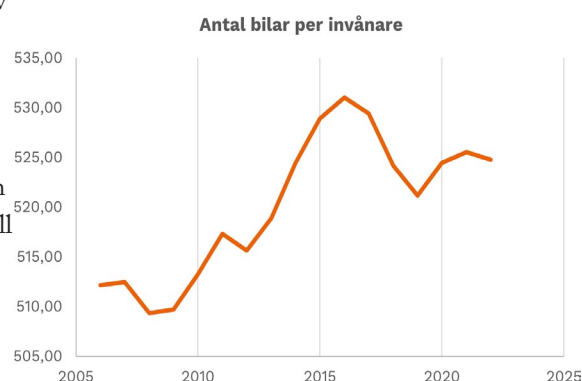

Diagram 4. Antal personbilar i trafik per 1 000 invånare i Kungsbacka 2006 till 2022 (Trafikanalys)

Förflyttningar och milstolpar under året

Ny metod för sociala konsekvensanalyser av detaljplaner

Vi har utvecklat en metod för att genomföra sociala konsekvensanalyser och barnkonsekvensanalyser som ska ingå som underlag i alla detaljplaner.

Fler solskydd på förskolor och skolor

Vi har satt upp någon form av solskydd på 35 förskolor och skolor, bland annat plantering av träd och buskar, pergolas och täta solskydd. En plan är framtagen för hur arbetet ska ske med framtida solskydd och under 2024 finns det avsatta pengar för att genomföra ytterligare solskyddande åtgärder.

Kartläggning av översvämningsrisker

Vi har identifierat vilka av kommunens fastigheter som löper risk för översvämningsrisker. Vi har också tagit fram ett antal förslag på hur man kan motverka översvämningsrisker genom exempelvis planteringar och dräneringsdiken. Dessutom har vi identifierat vilka VA-anläggningar som löper risk att översvämmas.

Prioriterad kollektivtrafik

Inför vintern prioriterade vi upp snöröjning för kollektivtrafiken ytterligare. Vi har även infört trafikljusreglering vid Resecentrum för att se till att bussar snabbt kan passera och hålla sina tidtabeller.

Mer cykelväg i kommunen

Vi har fortsatt vår satsning på att binda ihop kommunens ytterdelar med staden i form av separata gång- och cykelstråk och under året blev sträckan Särö- Kungsbacka färdig. Vi har även byggt breda pendelstråk där vi separerat cykeltrafik

och gångare från centrum och i flera riktningar ut från staden.

Ökad möjlighet att vattna med åvatten

Under bevattningsförbudet som var under våren och sommaren utökade vi möjligheterna för invånare och företagare med vattenbehov att också använda åvatten såsom vi själva gjort i flera år . Det var mycket uppskattat.

Miljösmart boende för äldre

2023 öppnade Björkris vård- och omsorgsboende som är Kungsbacka kommuns största boende. Boendet är ett så kallat passivhus vilket innebär att det är extra välisolerat och därmed behöver värmas upp mindre. Taket är försett med solpaneler av hybridtyp som ger både el och varmvatten. Dessutom finns flera smarta lösningar för att minimera husets energiåtgång, exempelvis värmeväxlare som återvinner energin från diskmaskinernas varmvatten.

Dagvattenplan antagen

Kommunfullmäktige har antagit en kommunövergripande dagvattenplan. Planen ska tydliggöra ansvarsfördelning och gemensam vision i arbetet med att förbättra vattenkvalitet och öka fördröjningen av nederbörd. Ansvaret för dagvatten är uppdelat på flera olika parter och ingen har det övergripande ansvaret. För att åstadkomma förbättringar krävs därför samordningsarbete, nya arbetssätt och att alla bidrar på det sätt de kan.

Analys

Liksom i stort sett alla mindre städer i Sverige har Kungsbacka stad vuxit fram med bil som ett dominerande transportslag och för många människor är bilen en nyckel till ett fungerande vardagsliv. Med växande befolkning och ökat serviceutbud på nära håll kan det i framtiden finnas förutsättningar för att nya transportlösningar ska kunna ta marknadsandelar. Tack vare att Kungsbacka stad är relativt liten till ytan och dessutom har två tågstationer med pendeltrafik finns goda förutsättningar för att utveckla hållbara transportsystem.

När det gäller tillgången till säkra och inkluderande grönområden behöver man beakta dels grönområdenas rekreativa kvaliteter, dels den mentala och fysiska tillgängligheten till grönområdet. Ett stort skogsområde utan stigar som är svårt att nå tillför begränsat värde för stadens invånare medan en liten dunge som skyltats och givits en tydlig entré kan ha stor betydelse. Både planering och skötsel påverkar dessa parametrar.

En god och väl samordnad fysisk planering är alltså central för måluppfyllelsen inom målet Hållbara städer. Det är därför positivt att kommunen har en nyligen antagen översiktsplan och att framtagandet av en fördjupad översiktsplan för staden pågår. Översiktsplanen kan ses som en överenskommelse mellan kommunen, invånarna och staten. Genom att följa översiktsplanen i beslut säkerställer vi att vi når de mål som kommunfullmäktige beslutat om.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Förändring i antal invånare under senaste femårsperioden, andel (%)	7,7	7,9	7,3	6	4,7	
Demografisk försörjningskvot	0,86	0,87	0,87	0,88	0,88	
Nyttillkomna bostäder i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	78,8	76,6	62,3	83,5		
Cykelväg i kommunen, total, meter/inv	2,2	2,3	2,3	2,3	2,4	
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg	1 160 546	1 090 669	1 123 606	1 378 353		
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom), kgkg/inv Totalt						
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	25		25	25	24	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	9,1	9,8	9	8,4	8,3	

Globalt mål: Hållbar konsumtion och produktion

Aktuella delmål

- 12.3 Halvera matsvinnet i världen.
- 12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall.
- 12.5 Minska mängden avfall markant.
- 12.6 Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning.
- 12.7 Främja hållbara metoder för offentlig upphandling.
- 12.8 Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar.

Utveckling och nuläge

För att optimera resursanvändningen uppmuntrar kommunen föreningar att använda våra befintliga byggnader och anläggningar i högre grad. Till exempel erbjuder vi tillgång till befintliga motionsspår, utegym, aktivitetsplatser och skolgårdar vilket främjar en kostnadseffektiv användning av tillgångarna. Genom att erbjuda överkomliga hyror för att använda vissa klassrum i gymnasieskolorna som möteslokaler, strävar vi efter att stödja dagens moderna föreningar som saknar egna möteslokaler eller kontor. Detta möjliggör dialogmöten och utbildningar i demokratisk anda för att främja samhällsengagemang och aktivt deltagande.

Vi strävar efter att minska matsvinnet i vår verksamhet. Matsvinnet mäts dagligen på alla skolor och förskolor. Vi började arbetet med att mäta matsvinnet 2020, då mätte vi 60 gram per portion. 2023 var vi nere i 43 gram per portion vilket även är en minskning från 2022 då vi var mätte 47 gram per portion. Kommunens mål till år 2030 är 30 gram per portion.

Användningen av engångsprodukter i våra verksamheter minskar tyvärr inte som de borde. I vår avfallsplan har vi ett mål om att minska engångsprodukterna med 50 procent till år 2030, och ett antal produktgrupper följs upp i de 13 GR-kommuner som antagit planen.

	Antal (st) 2019	Antal (st) 2021	Antal (st) 2022	Antal (st) 2023
Skoskydd	1 011 000	1 421 000	1 078 000	1 108 000
Muggar/glas/bägare	304 000	252 000	267 000	180 000
Plastpåsar/säckar	1 142 000	1 361 000	1 463 000	1 477 000
Bestick	68 000	22 000	28 300	55 900
Haklappar	168 000	151 000	150 000	186 000
Servetter	2 279 000	1 561 000	1 752 000	2 002 000
Pappershanddukar	29 573 000	28 854 000	31 263 000	32 086 000
Förkläden	257 000	261 000	228 000	254 000
Inkontinensskydd	1 544 000	1 243 000	1 163 000	254 000

Det är bara inkontinensskydd och engångsmuggar som minskat under året, och bara muggarna som minskat i större omfattning. Sedan 2022 har vi minskat antalet kaffemuggar i papp med 45 000 stycken, det är en minskning på över 30 procent. Under 2023 har vi nästan inte köpt in några plastglas, trots att förbudet mot engångsglas i plast trädde i kraft först 2024.

Vi arbetar med att öka livslängden på våra datorer, surfplattor och mobiltelefoner samtidigt som vi måste kunna garantera IT-säkerheten. Upphandlingen av nya datorer och surfplattor hade stort fokus på kvalitet för att möjliggöra lång användningstid. Vi kan se att medellivslängden hos våra datorer har ökat. När det gäller surfplattor har medelåldern däremot sjunkit från nio till strax över sju år och för mobiltelefoner har ett stort antal nyinköp under året sänkt medelåldern rejält.

	2021 Genomsnittsålder (år)	2022 Genomsnittsålder (år)	2023 Genomsnittsålder (år)
Datorer	3,59	3,63	3,88
Surfplattor	8,8	9,01	4,82
Mobiltelefoner	4,71	4,82	3,33

Vi har ett avtal med vår leverantör av datorer som går ut på att de tar hand om sådan IT-utrustning som vi inte ska använda längre själva. Utrustningen ska omhändertas så cirkulärt som möjligt. Om det är möjligt så säljer vår leverantör i första hand vidare IT-utrustning. Detta ger produkterna en ökad livslängd och kommunen får pengar tillbaka. Rapporten från vår leverantör visar att vi under 2023 minskat vår klimatpåverkan med över 1 000 ton CO₂. Tyvärr ser vi att det inte är alla datorer och mobiltelefoner som lämnas in för återförsäljning eller återvinning. Eftersom varje inköpt ny enhet borde motsvaras av en inlämnad ser vi att 26 procent av datorerna inte lämnats in, beräknat på hur många som köptes in under året. 750 mobiltelefoner kunde inte säljas vidare, merparten eftersom de var låsta med Apple ID. Dessa gick till återvinning i stället, vilket är ett sämre alternativ både miljömässigt och ekonomiskt.

Andelen kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning har minskat de senaste åren av anledningar som inte är kända. För 2023 ökade dock andelen något igen.

Förflyttningar och milstolpar under året

Högre krav på leverantörer i upphandlingar

Kommunens konsumtion har en stark påverkan på målet. I våra upphandlingar ställer vi tydliga hållbarhetskrav på klimat, miljö, sociala faktorer samt arbetsrättsliga villkor. I upphandlingar har vi börjat premiera de leverantörer som arbetar strukturerat med kemiska analyser för att kontrollera innehåll av farliga ämnen i sina varor. Externa leverantörer har fått nya krav att rapportera in drivmedelsåtgång i kommunens fordonshanteringssystem för en enklare avtalsuppföljning av kraven om fossilfria drivmedel.

Informationskampanj för ökad hållbarhetsambition vid sällanköp

Kommunen har ett så kallat skafferiavtal med livsmedelsbutiker, som är tänkta för sällanköp och mindre konsumentförpackningar av livsmedel. I samband med att skafferiavtalet upphandlades på nytt gjorde vi informationsinsatser i form av nyheter, film och presentationer i olika forum. Detta gjorde vi för att lyfta hur mycket kommunen handlar på dessa avtal varje år och hur viktigt det är att följa våra hållbarhetsambitioner även vid dessa köp. Insatserna har gett effekt och inköpen har minskat på våra skafferiavtal mätt i mängd, men inte sett till kronor på grund av de ökade livsmedelspriserna.

Fokus på cirkulärt byggande

I olika typer av lokalprojekt har fokus varit på att bidra till ökat cirkulärt byggande, något som vi inte jobbat med tidigare. I samband med flyttprojekt har flertalet inventarier kunnat återanvändas i nya projekt vilket har sparat på avfallsmängden och sparat på resurserna. Dessutom har det bidragit till minskat behov av nyinköp. Ett exempel på detta är Skårbyskolan där vi har återbrukat möbler till klassrum, lampor, konferensbord och bibliotekshyllor. Förutom påverkan på miljön har drygt en halv miljon kronor kunnat sparas in. Ett annat exempel är att en paviljong har sålts för vidare återbruk i stället för att rivas vilket har bidragit till minskat avfall.

Pilotprojekt för insamling av pappershanddukar

Kommunen har sedan i mars drivit en pilot på Stadshuset i samarbete med Essity som innebär återvinning av handdukspapper som annars slängs som brännbart avfall från samtliga toaletter. Under året har daglig verksamhet

hämtat och återvunnit 1 090 kilo pappershanddukar, drygt 10 procent av alla inköpta pappershanddukar. Det har besparat 472 kilo utsläppt koldioxid. Likadan hantering av pappershanddukar har startat upp på Teknikens Hus i slutet på året.

Klimatväxling för att finansiera lagning av textil

I kommunen betalar verksamheterna en klimatväxlingsavgift för klimatbelastande tjänsteresor. Dessa pengar används för olika åtgärder för att minska klimatavtrycket från våra verksamheter. Under 2023 avsattes 100 000 kronor av dessa klimatväxlingspengar för att finansiera tjänsterna på skradderiavtalet, så att den enskilda verksamheten inte behövde betala för lagningstjänsterna.

Analys

Det finns utmaningar i att ändra kommunens konsumtionsmönster till mer hållbara mönster. Krav i våra upphandlingar kan ta oss en bit på vägen men ofta landar beslut om vad som ska beställas ner på den enskilda medarbetaren. För att dessa val ska bli medvetna och hållbara krävs beteendeförändringar.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	458	86	515	509	500	
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	42	38	36	37	33	37
Måltidssvinn, grundskola, gram/ätande					36	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)*	35	33	33	33	34	34

*kommunens egen statistik, ekologiskt + certifierad fisk

Globalt mål: Bekämpa klimatförändringen

Aktuella delmål

- 13.1 Stärk motståndskraften mot- och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer.
- 13.2 Integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering.
- 13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar.

Utveckling och nuläge

Utsläpp av växthusgaser från Sveriges yta minskade med 5,3 procent under 2022 jämfört med 2021 enligt Naturvårdsverkets rapportering till FN. Varje person i Sverige orsakar enligt Naturvårdsverket cirka åtta ton koldioxidutsläpp varav transporter står för cirka 17 procent. Resterande utsläpp beror på konsumtion, offentliga inköp, livsmedel och boende. Inom transportsektorn minskade utsläppen på nationell nivå under 2022 med tio procent jämfört med 2021 främst på grund av fortsatt förhöjd inblandning av biodrivmedel genom reduktionsplikten. Enligt Naturvårdsverket börjar dessutom ett ökat antal laddbara fordon i trafiken ge effekt på utsläppen. I Kungsbacka är andelen elbilar åtta procent vilket nationellt sett är en ganska hög andel. Trots detta står utsläppen från personbilar för 67,5 procent av alla koldioxidutsläpp inom transportområdet i kommunen, jämfört med riksgenomsnittet på 62 procent (Nationella emissionsdatabasen, 2021).

Den regionala miljömålsuppföljningen konstaterar att det finns en positiv trend sett över lång tid när det gäller utsläpp i länet men att utsläppen av klimatgaser behöver minska med drygt fem procent per år fram till 2045.

Under året har kommunen fortsatt arbetet med att reparera mobiltelefoner. Fram till i början av december har vi reparerat 75 mobiltelefoner. Det har resulterat i en minskning med cirka 3,45 ton koldioxidutsläpp och omkring 6,5 ton avfall. Vid årets slut har vi också arbetat för att fler ska nyttja vårt skradderiavtal genom att vi erbjudit kostnadsfria skradderitjänster till våra verksamheter. Dessa är finansierade av intern klimatväxling från våra tjänsteresor. Syftet är att öka medvetenheten om och användningen av våra hållbara alternativ. Många av reparationerna på skradderiavtalet är slitna klädda möbler som får en längre livslängd med ny klädsel. Kommunen fortsätter arbetet med att minska måltidernas klimatpåverkan, se tabell 2.

Tabell 2. Klimatpåverkan per kilo livsmedel som kommunen serverar i sin måltidsservice sett över tid.

	2016	2019	2020	2021	2022	2023	Mål 2030
Kg CO2/kg livsmedel	2,7	2	1,93	1,79	1,86	1,69	1

Vi ställer fortsatt krav på fossilfria transporter och entreprenader i våra upphandlingar. Kommunens fordon beskrivs mer under mål 7 – Energi. Under 2023 har vi sparat cirka 1 000 ton koldioxid genom att samla in IT-utrustning för i första hand försäljning och återanvändning, i andra hand materialåtervinning. Kommunens tillsyn av köldmedier i kylanläggningar tillsammans med företagarnas utvecklingsarbete har lett till minskade utsläpp av köldmedier med hög påverkan på den globala uppvärmningen. Vi fortsätter att fasa ut våra egna aggregat som innehåller klimatpåverkande köldmedier (se tabell).

Tabell 3. Antal aggregat med köldmedier större än 5 ton CO2-ekvivalenter och total mängd CO2-ekvivalenter (ton). Måläret är 2030.

	2020	2021	2022	2023	Mål 2030
Antal	96	189	178	164	0
Mängd	3 300	2 625	2 222	1 827	0

Förflyttningar och milstolpar under året

Projekt för fossilfri väg till skolan

I Kungsbacka kommun deltog 18 klasser i projektet "På egna ben" som innebär att barn tar sig till skolan genom att cykla, gå eller åka kollektivt. Drygt 400 elever från Frillesåsskolan, Furulidsskolan, Hedeskolan, Kollaskolan och Särö skola deltog.

Flytt ger optimerat lokalutnyttjande

Under året har vi flyttat ut vår verksamhet från Omsorgens hus, Handelshuset respektive Borgmästaren. Det har lett till att vi använder stadshuset på ännu bättre sätt. Detta sparar både pengar och energi.

Ombyggnad för energieffektiv svalka

Vi har gjort ombyggnationer av flera vård- och omsorgsboenden där stora glaspartier satts in mot norr. På så sätt har vi minskat behovet av komfortkyla.

Analys

Det pågår ett kontinuerligt arbete med att minska kommunorganisationens klimatpåverkan både när det gäller transporter, inköp och andra områden. Den klimatstrategi som kommunfullmäktige antog 2022 innehåller åtgärdsförslag riktade till olika delar av kommunens verksamhet och ligger till grund för arbetet med att både minska klimatpåverkan och att rusta samhället för ett förändrat klimat. De största utsläppen i kommunen kommer från transportsektorn och från konsumtion vilket innebär att den totala effekten av utsläppsminskande åtgärder inom kommunorganisationens verksamhet är relativt liten. Många kommuner ser dock sig själva som föregångare och facilitator för att minska samhällets totala utsläpp.

När det gäller klimatanpassning finns detta perspektiv med när nya detaljplaner tas fram. Den största utmaningen att genomföra åtgärder i den befintliga byggda miljön. Här har kommunen inte något ensamt ansvar utan flera aktörer behöver samarbeta för att nå resultat.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO ₂ -ekv/inv	2,73	2,71	2,5	2,48		
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO ₂ -ekv	227 166	228 310	212 397	211 497		
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)			11,4	12	21,2	
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)			93,8	94,8	95,7	
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	750,4	726,4	682,4	672,7	686,8	

Globalt mål 14: Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Aktuella delmål:

14.1 Minska föroreningarna av haven

14.2 Skydda och återställ ekosystem

14.4 Främja hållbart fiske

Utveckling och nuläge

Med undantag för Onsala kustvatten som har god ekologisk status når kustvattnet i Kungälv kommun inte upp till miljö kvalitetsnormerna för ekologisk respektive kemisk status.

Natura 2000-området Kungälvfjorden är av särskilt stor betydelse för Kungälv stads utveckling. Av en undersökning som genomförts av länsstyrelsen i Halland som en del av det regionala programmet för kustvattenkontroll framgår att Kungälvfjorden uppvisar negativ trend för samtliga indikatorer. Den senaste bedömningen är att inre Kungälvfjorden har otillfredsställande status med avseende på djurlivet och att yttre Kungälvfjorden har måttlig status. När det gäller halten av näringsämnen i fjorden är den långsiktiga trenden svagt positiv vilket visar att nationellt och lokalt arbete för att minska näringstillförseln ger resultat, om än långsamt. Även kommunens övervakningsprogram för mindre kustmynnande vattendrag indikerar att trenden när det gäller utsläpp av fosfor och kväve i havet generellt är oförändrad eller minskande.

Den regionala miljömålsuppföljningen som görs av Länsstyrelsen konstaterar att statusen på ytvattnet i länet över lag inte visar några tydliga tecken på förbättring och att miljömålet Ingen övergödning inte kommer att nås.

Förflyttningar och milstolpar under året

Strandskyddskampanj inom tillsynsverksamheten

Inom tillsynsverksamheten har en strandskyddskampanj påbörjats i de södra delarna av kommunen med planen att fortsätta längs med hela kuststräckan. Inför tillsynen läggs stort fokus på att informera allmänheten och fastighetsägare för att öka förståelse och kunskapen om varför det är viktigt att bevara våra strandnära områden. Avvikelser har uppmärksamats under strandskyddskampanjen och flera av dessa har kunnat åtgärdas direkt på plats.

Projekt för återställning av våtmarker

Kungälv kommun är, tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten och flera andra halländska kommuner, medfinansierare till projektet Lokalt engagemang för vatten – Halland. Inom ramen för projektet har en lokal projektledare tillsatts och flera markägarmöten har skett i syfte att återställa våtmarkerna.

Tillstånd för ombyggnad av reningsverk

Kommunen har fått tillstånd för att bygga ut Hammargårds och Ölmanäs reningsverk. Utbyggnaden ska göras för att klara en befolkningstillväxt och få ner halterna av fosfor och kväve. För att få släppa ut avloppsvatten i Kungälvfjorden krävs kraftig reduktion.

Förbättrad dagvattenhantering i Åsa

Ett stort dagvattenhanteringsprojekt i Åsa syftar bland annat till att förbättra vattenkvaliteten vid Vita sand som varit dålig under ett par år. Felkopplade avlopp och bra avledning av dagvatten är huvudfokus vid den pågående projekteringen.

Analys

Det är kommunen som enligt lag är ansvarig för att miljökvalitetsnormerna följs. Tidsfristen för att följa miljökvalitetsnormerna är i nuläget satt till år 2027. Ansvaret innebär ingen uttalad skyldighet att genomföra förbättringsåtgärder men om inte miljökvalitetsnormerna följs finns en risk att stadens möjlighet att växa begränsas. Med tanke på kustens stora potential för såväl biologisk mångfald som rekreation och besöksnäring finns det även andra goda skäl att arbeta för förbättringar. Vid sidan om miljökvalitetsnormer kan även badvattenkvaliteten lyftas fram som särskilt angelägen att arbeta med eftersom bra badvatten både har stort värde för kommunens invånare och för Kungsbacka kommun som besöksmål.

Den största andelen utsläpp av kväve och fosfor till Kungsbackafjorden kommer från jord- och skogsbruk medan renat avloppsvatten, enskilda avlopp och dagvatten står för ca 20 procent. Detta innebär att det sannolikt är mer kostnadseffektivt att arbeta tillsammans med markägare för att minska utsläpp, till exempel genom anläggande av våtmarker och skyddszoner längs vattendrag, än att minska kommunens egna utsläpp. Det ena behöver dock inte utesluta det andra.

Havet är viktigt för friluftsliv och rekreation för kommunens invånare men detta kan också medföra negativ påverkan på växt- och djurlivet. Långa pirar utan öppning skapar barriärer i den viktiga grunda zonen närmast land. Båtlivet kan medföra negativ påverkan såsom störningar på fågelliv eller utsläpp av giftiga ämnen från bottenfärg.

Genom kommunens tillsyn av dagvattenanläggningar, verksamhetsutövare, enskilda avlopp med mera görs insatser för de marina ekosystemen.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skyddad natur hav, andel (%)	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	
Havsstrandlinje påverkad av bebyggelse, andel (%)	18,7	19,5	19,5	19,7		

Globalt mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Aktuella delmål:

- 15.1 Bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten
- 15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer
- 15.8 Förhindra invasiva främmande arter i land- och vattnekosystem
- 15.9 Integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

Utveckling och nuläge

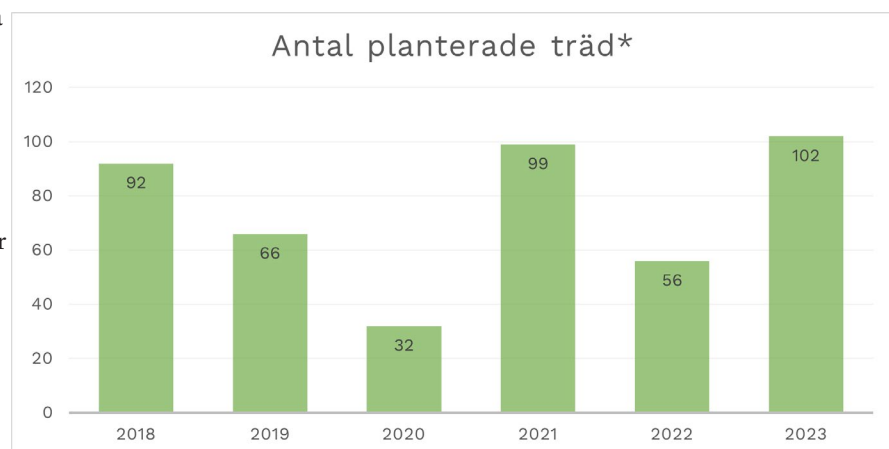
Ekosystemens utveckling behöver studeras under långa tidsperspektiv eftersom förändringsprocesserna oftast är långsamma. Det finns brist på statistik för att följa utvecklingen, i synnerhet på lokal nivå. Kungsbacka kommun bedriver ingen miljöövervakning i egen regi för att upptäcka trender inom natur och biologisk mångfald. Den regionala miljömålsuppföljningen konstaterar dock att trenden i länet är negativ och att förlust av livsmiljöer, försämring av livsmiljöers kvalitet och spridning av invasiva arter är några av de viktigaste orsakerna.

I Kungsbacka kommun förekommer särskilt hotade och sällsynta arter som flodpärlmussla och havsnejonöga vars bevarande är viktigt i såväl ett nationellt som ett internationellt perspektiv. Havsnejonöga har haft en svag utveckling och läget för arten verkar vara kritiskt. Flera faktorer samspelar men utfiskade bestånd av större värd fiskar är en viktig förklaring.

Invasiva arter är ett problem som blir allt större. Kommunen är skyldig att bekämpa invasiva arter på sina egna fastigheter men behöver utveckla nya arbetsätt för att klara av det ökande behovet av bekämpning.

Genom att plantera träd skapas bättre förutsättningar för många arter i stadsmiljön. Dessutom ger träden ekosystemtjänster i form av temperaturreglering, luftrening och upptag av dagvatten. Antalet träd som planteras av kommunen varierar

från år till år men nådde 2023 en ny toppnotering.

Sedan några år tillbaka har Förvaltningen för teknik en checklista för att minska negativ påverkan på biologisk mångfald i projekt som de bedriver. Det sker en positiv utveckling av antal projekt som tillämpar checklistan.

Diagram 5. Träd som köpts in och planterats av kommunen, trädplanteringar i enskilda projekt ej inräknat

Förflyttningar och milstolpar under året

Mindre gräsklippning ger fler arter

Vi har minskat klippningsfrekvensen på de flesta av kommunens gräsytor. Detta gör att fler arter har möjlighet att etablera sig, vilket i sin tur skapar bättre förutsättningar för insekter som söker föda.

Test av bi-rabatt vid stadshuset

Vid Stadshuset har en speciell bi-rabatt byggts och ett flertal olika träd har planterats. Genom den här typen av småskaliga insatser bygger vi upp kunskap som gör att vi kan skala upp och tillämpa metoderna i fler projekt.

Förbättrade kartunderlag för naturvård och biologisk mångfald

Kartunderlagen i som används vid handläggning av olika ärenden i kommunen har förbättrats med avseende på naturvård och artförekomster. Fler resultat från genomförda naturvärdesinventeringar har lagts till och en koppling till Artportalen har skapats.

Inköp av vassklipningsmaskin ökar möjligheterna till biologisk mångfald i vattenmiljöer

En vassklipningsmaskin har köpts in till kommunens driftsenhet för att kunna sköta om dagvattendammar och andra utemiljöer som kommunen ansvarar för. Genom att hålla undan vass förhindras igenväxning vilket är positivt för vattenlevande arter som vill ha mycket ljus och värme.

Analys

Förlusten av livsmiljöer för växt- och djurlivet har gått så långt att det inte längre är tillräckligt att skydda befintliga värdefulla områden. Det finns också ett behov av att restaurera naturmiljöer och återskapa värden². Även om markanvändningen många gånger inte ligger i kommunens egna händer får utvecklingen negativa följder som drabbar alla kommuninvånare. Det finns därför ett intresse för kommunen att arbeta med frågan. FN:s policyplattform IPBES förespråkar en landskapsbaserad styrning och förvaltning där ekosystemens funktion är utgångspunkt för resursfördelning och beslut snarare än administrativa och organisatoriska gränser.

Vår bedömning är att medvetenheten om vikten av biologisk mångfald och de synergieffekter man kan uppnå ökar inom kommunorganisationen. Anpassning av projekt – från detaljplaner till dikesrensningar – verkar långsamt vara på väg att bli en ny norm. Det handlar inte bara om att minimera negativ påverkan utan att även om att göra det extra arbetet för att gynna växt- och djurlivet. Inriktningen i kommunens översiktsplanens att bygga tätt i stationsnära läge för att minimera påverkan på landskapet som helhet är i linje med rekommendationerna från IPBES.

Lagstiftningen ger kommuner stort utrymme och ansvar för att arbeta med funktionella ekosystem och biologisk mångfald men det är sällan lagstiftningen är tvingande. Ett sådant arbete kan dock ge synergieffekter som ökar intäkter och minskar kostnader. Det kan till exempel handla om utvecklad besöksnäring, folkhälsa eller kortare ledtider för samhällsutvecklingsprojekt.

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skyddad natur land, andel (%)	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	
Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	
Ekologiskt brukad åkermark, andel (%)	10,6	11,8	12,2	11,8	11,8	
Betesmark, andel (%)	2,9	2,89	2,85	2,93	2,94	
Slätteräng, andel (%)	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	

² IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz, and H. T. Ngo (editors). IPBES secretariat, Bonn, Germany.

Globalt mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Aktuella delmål:

- 16.1 Minska alla former av våld
- 16.4 Bekämpa organiserad brottslighet och olagliga finans- och vapenflöden
- 16.6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner
- 16.7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande
- 16.10 Säkerställ allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter

Utveckling och nuläge

Det framgår från bland annat Medborgarundersökningen att tryggheten i utomhusmiljöer i Kungsbacka ligger på en hög nivå jämfört med andra kommuner. Vi vet också att brottsligheten ligger på en låg nivå. Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor visar dock att andelen som avstår från att gå ut ensam har ökat den senaste tio åren, vilket innebär att den upplevda tryggheten har minskat. Vi ser även fler anmälningar om ungdomsbrottslighet, där anmälda brott i kommunen där gärningspersonen är mellan 12 och 17 år har ökat från 371 år 2019 till 535 stycken år 2023. I Särö har problem med skadegörelse, droger och alkohol ökat senaste åren, vilket synliggjorts speciellt under det gångna året. Samtidigt ser vi att flera trygghets-skapande åtgärder har genomförts under året och samverkan med polisen och andra aktörer ökar. Kommunens nattvandrare blir alltmer synliga och utsågs till Årets nattvandrargrupp 2023 i region väst.

Inflödet av orosanmälningar till socialtjänsten gällande barn och unga ökar, vilket speglar den nationella ökningen. I Kungsbacka har antal orosanmälningar ökat med 48 procent sedan 2018. Orosanmälningar handlar ofta om barns våldsutsatthet men det finns för närvarande ingen exakt statistik för detta. Det kräver också mycket kompetens hos medarbetare för att rättssäkert hantera orosanmälningarna.

För en stark demokrati är det gynnsamt om de förtroendevalda speglar kommunens befolkning i stort vad gäller exempelvis kön, åldersfördelning och bakgrund. Detta ökar förutsättningar för att en mångfald av perspektiv förs in i det politiska samtalet. I Kungsbacka kommun är dock vissa grupper under- eller överrepresenterade bland förtroendevalda. Mest påfallande är att andelen kvinnor valda i kommunfullmäktigevalet 2022 endast var 39 procent, vilket är en minskning från förra valet och visar på en tydlig obalans mellan könen (snittet i riket är 43 procent kvinnor). Även unga och utrikesfödda är något underrepresenterade medan personer över 65 år är klart överrepresenterade.

År 2023 var det första året i en ny mandatperiod, vilket inneburit en stor satsning på utbildningar för förtroendevalda i syfte att stärka våra folkvalda i deras uppdrag.

Förflyttningar och milstolpar under året

Digitalt innanförskap

I år har vi utökat öppettiderna och bemanningen på Mera Digital, en satsning på biblioteken som syftar till att aktivt förbättra den digitala kompetensen hos alla invånare. I projektet DigiGuide tar vi fram tryckta manualer för de digitalt ovana användarna vilket i längden hjälper våra äldre invånare att nå digital självständighet.

Ny mötesplats Kungsbacka Live

Kungsbacka Live är en ny mötesplats där vi träffar invånare och bjuder in till samtal och medskapande. Vi har haft 78 evenemang under året och det har varit allt från "Fulspolar"-kampanj och tävling för stadens julbelysning, till ungdomars otrygghet på nätet och möjlighet att träffa idrottsföreningar i kommunen. Under hösten anställdes en projektledare som ska hjälpa kommunen att skapa sina evenemang under 2024.

Flera satsningar på invånardialog

Vi har genomfört en storsatsning på invånardialog inom ramen för arbetet med Fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad, där vi har nått över 2000 invånare. Unga deltagare i Friskvårds- & Aktivitetsgruppen har varit med som referensgrupp i samhällsplaneringen för en ny parkmiljö i kommunen och har deltagit i trygghetsvandringar i offentlig utemiljö. Därigenom har denna målgrupp, som ofta annars hamnat utanför, fått stärkt inflytande och göra sina röster hörda. Vi har även köpt in Panelista, ett verktyg för digital invånardialog.

Ökad förståelse för användarperspektivet

Inom Ekonomisk rådgivning och Konsumentrådgivning genomfördes en användarresa med cirka 90 personer som tagit del av verksamheterna. Det innebär att man utgår från användarens behov och skapar förståelse för upplevelsen både före, under och efter en tjänst eller leverans.

Live-chatt med invånare

Under det senaste året har vi erbjudit en live-chatt där invånare kan ställa frågor till samhällsväglare. Cirka en procent av frågor till kommunen har kommit in denna väg. Med chatten lär vi oss vilka frågor som lämpar sig i en chatt-funktion. Vi ser också från vilka sidor chatten kommer och vi kan med hjälp av detta utveckla informationen på hemsidan.

Bättre kunskaper om heder och människohandel

Kompetenslyft har genomförts kring våldsutsatthet, och ett specifikt område där kunskapen har stärkts är hur anställda kan identifiera och ge stöd vid hedersrelaterat våld och förtryck samt människohandel.

Trygghetsskapande åtgärder

I år har trygghetsskapande åtgärder gjorts vid området runt Fyren samt i Badhusparken. Vi har även engagerat fler nattvandrare och startat upp nya nattvandrargrupper, exempelvis i nya Skårby. I Särö centrum har brottspreventiva åtgärder genomförts såsom ökad polisenärvaro, trafikkontroller och kartläggning av specifika ungdomar med inledande orosamtal med vårdnadshavare. Det har också gjorts insatser av polisens volontärer, ökad dialog med föräldragrupper samt samarbete med näringslivet.

Nätverket Företag mot brott

Tillsammans med polisen och Falkenbergs och Varbergs kommun har vi startat upp nätverket Företag mot brott. I början av 2024 kommer vi att starta utbildningsinsatser samt påbörja etableringen av nätverket. Detta initiativ förväntas resultera i ett säkrare näringsliv och därigenom bidra till ett mer hållbart samhälle.

Krigsorganisation

Vi har tagit fram en krisorganisation vilket är ett stort steg i arbetet med att förbereda oss och skapa robusthet i händelse av stora påfrestningar. Planen ska säkerställa att kommunens samhällsviktiga och lagstadgade verksamheter kan fortsätta att bedrivas även i en situation då regeringen har meddelat höjd beredskap eller krig.

Stärkt ungdomsinflytande

Flera insatser har genomförts inom området. Bland annat har kommunen anställt feriearbetande kommunutvecklare som har dialog med invånare om olika utvecklingsfrågor. I år ökade antalet kommunutvecklare från fyra till sex ungdomar. På initiativ från ungdomar har Ung i Kungsbacka startat pilotprojektet Mötesplats Älvsåker. Under 2023 genomfördes även ungdomsenkäten LUPP för att ta reda på ungas syn på bland annat inflytande, fritid och samhället.

Analys

Kommunens nya arena för medskapande - Kungsbacka Live – har sjösatts och testats under året. Genom att vara beläget i ett köpcentrum där många passerar varje dag, utgå från platsen Kungsbacka och inte kommunen som organisation samt ha bra öppettider har rummet inneburit en viktig förflyttning mot en mer dynamisk relation mellan kommunen och invånarna. Flera av evenemangen har varit mycket lyckade och vi lär oss hur vi ska nå ut och hur vi kan skapa goda förutsättningar för medskapande.

Ett fortsatt utvecklingsarbete kring medskapande är viktigt när kommunen utforskar nya former för inflytande och delaktighet för invånare. En svårighet i detta är att säkerställa att alla grupper oavsett förutsättningar och bakgrund kan involveras. En annan utmaning under året har varit överblickbarhet i mångfalden av dialoger samt att sprida resultat till berörda verksamheter/aktörer.

I ett större omvärldsperspektiv ser vi att demokratin är på nedgång världen över. Desinformation och polarisering kan påverka tilliten till offentliga aktörer, och till andra människor. Mot denna bakgrund är det viktigt att ha ett tydligt demokratiskt perspektiv när vi utforskar nya metoder för medskapande,

KOLADA-nyckeltal

Titel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)	90	90	90	90	88	88
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	461	418	532	478	529	
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	22		22	23	22,4	

Globalt mål 17: Genomförande och globalt partnerskap

Aktuella delmål:

- 17.14 Stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling
- 17.16 Stärka partnerskapet för hållbar utveckling i synnerhet med utvecklingsländer
- 17.17 Uppmuntra effektiva partnerskap
- 17.18 Stöd insamling och spridning av tillförlitliga data
- 17.19 Utveckla nya sätt att mäta framsteg

Utveckling och nuläge

Kungsbacka kommun har ett direktiv om att öka innovationsgraden i organisationen. Det handlar om att öka omställningen till nya arbetssätt, att våga prova sig fram och att stärka dialogen och samhällsengagemanget från invånare och näringsliv. En viktig del av detta arbete är digitalisering och bland annat arbetar vi med en obruten digital samhällsbyggnadsprocess som även innebär ökad öppenhet gentemot invånarna.

Förflyttningar och milstolpar under året

IOP (Idéburet offentligt partnerskap)

Kommunen har två IOP (Idéburet offentligt partnerskap) med samverkansparterna Erikshjälpen och Göteborgs stadsmision. Syftet med partnerskapen är att öka självförsörjningen. Under året har vi riktat insatser till specifik målgrupp parallellt med SFI undervisning. Insatserna är under 6 månader och flera grupper har startats under året. Framgångsfaktorer är den nära dialogen mellan parterna och den täta uppföljningen.

Utbildning om de globala målen

Under året har flera verksamheter och förtroendevalda genomfört hållbarhetsutbildning i syfte att förstå och kunna planera utifrån de globala målen.

Digitaliserat Hållbarhetsbokslutet

På kommunens hemsida har vi lanserat sidorna Våra steg mot hållbarhet. Där kan invånare och övriga intresserade följa hur vi gör förflyttningar inom hållbarhet.

Hållbarhetskonferens

Vi har genomfört Hållbarhetskonferensen Hallands resa mot Agenda 2030 den 3 maj. Konferensen handlade om vilka förmågor vi behöver ha för att kunna göra omställningen till en hållbar utveckling. Alla halländska kommuner, länsstyrelsen, regionen och representanter från föreningsliv och näringsliv var inbjudna. Utmaningen är att resan verkligen omsätts i verkstad för ett gemensamt hållbarhetsarbete i Halland.

Hållbarhetsforum

Vi har åter börjat träffas över förvaltningsgränserna inom kommunen för att utvecklas inom hållbarhetsområdet. Mötet kallas för Hållbarhetsforum.

Frivilligcenter GOKungsbacka

Utvecklingen av GoKungsbacka fortsätter. De har blivit fler frivilliga och det innebär att de kan genomföra flera aktiviteter. Flera verksamheter samarbetar med frivilligcentret kring frågor som till exempel cyklar på vård- och omsorgsboenden, uppsökande verksamhet och anhörigstöd, ofrivillig ensamhet, bokcirklar och hjälp med digitala verktyg. GoKungsbacka har fått en permanent verksamhetsledare vilket innebär goda möjligheter för vidareutveckling av verksamheten.

Tillgängliggöra data

Under året har vi anslutit oss till nationella arkivdatabasen, NAD. Det gör det lättare att ta del av äldre information från tidigare kommunalar. Vi har även påbörjat ett arbete med att göra data om ekologisk hållbarhet tillgänglig.

Digitalisering och AI för effektivare arbetssätt

Flera insatser har gjorts för att automatisera arbetsmoment och ge invånare och företag snabbare och bättre service. Exempelvis har vi testat att göra miljötillsynen hos tandläkare digital. Kungsbacka är också med i det nationella AI-rådet och har fått möjlighet att delta i att utveckla lösningar med hjälp av AI för att frigöra mer tid för meningsfulla och mellanmänniska uppgifter.

Stärkt extern samverkan för en hållbar utveckling

Under året har vi bland annat utvecklat dialogträffar och forum för information till och samverkan med näringslivet. Via vårt hållbarhetspris uppmärksammar vi goda exempel från invånare, föreningar och näringsliv. Genom samarbete med byrån Holohouse matchar vi behov i hållbarhetsarbetet mot studentprojekt. Vi har också marknadsfört oss vid olika arbetsmarknadsmässor på högskolor och universitet. Även satsningen på mötesplatsen Kungsbacka Live (läs mer under mål 16) är en förflyttning mot att bredda kommunens roll från myndighetsutövare till att agera facilitator för samhällets insatser.

Analys

Bred samverkan är avgörande för att kunna lösa utmaningarna i Agenda 2030. Kommunens frivilligcenter GoKungsbacka är ett mycket lyckat exempel på ett innovativt arbetssätt där frivilliga, näringsliv, föreningar och kommunen kan föras samman för att lösa våra gemensamma utmaningar.

Vi bedömer att medvetenhet om de globala målen och efterfrågan av kompetenslyft ökar stadigt i organisationen, såväl bland tjänstepersoner som politiker. Samtidigt ser vi att det finns en obalans i kunskaper om Agenda 2030. Det handlar om ojämna kunskaper om exempelvis ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet, och särskilt förståelsen att dessa hänger ihop. Det är också viktigt att se hållbarhet som en integrerad del i allt arbete och inte som en separat fråga.

Kommunen har under året haft ett stort fokus på bland annat innovation, medskapande och Ett Kungsbacka för att lösa våra stora utmaningar. Detta förändringsarbete bidrar till att uppnå målen i Agenda 2030 då arbetet med hållbarhet och komplexa utmaningar kräver delvis nya arbetssätt. En utmaning under året har varit att samordna mångfalden av innovationsinsatser som uppstått samt att kommunicera nyfunna lärdomar till berörda verksamheter och aktörer.

KOLADA-nyckeltal

Saknas för mål 17.

Kungsbacka

Kungsbacka kommun
0300-83 40 00
info@kungsbacka.se
kungsbacka.se